

KÖLÖNLETES

HELYTEN:

1. osztály 24 korona.
2. osztály 2 korona.

VIDÉKEN:

1. osztály 28 korona.
2. osztály 2 k. 40 f.

HÍRDETÉSEK:

1. sorozatban 20 sor egyenként 20 fillér.
2. sorozatban 16 sor egyenként 16 fillér.

3. sorozatban 16 sor egyenként 16 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 387.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
József főherceg-ut. 22.

TELEFON-SZÁM: 181.

Arad, 1912.

STAUER JÓZSEF

Szerda, január 31.

Mai számunk főbb közleményei:

- A bírák függetlensége.
- Csendőrszervező az ügyvéd ellen.
- Uj színház, vagy renoválás?
- A meg nem fizetett jutalék.
- Csaló urinők.
- A meztelen táncosnő és a titkos, de beteg drámaíró.
- Mi készül a politikában?
- A szerelmes diák.
- Ófela, mint tanu.
- Tarkaságok.

Az aradi színház.

Arad, január 30.

Valamennyien, akiknek lelkében még ki nem aludtak a remények, hogy a toldozott-foldozott, pallér-izlésű bérházaktól és elavult formájú középületektől elcsúfított Arad helyébe egyszer, talán még a mai nemzedék idejében egy nagyvárosnak nevezhető valami fog kerülni: valamennyien kétségbeesve fogadhatjuk a vádosházának azt a gondolatát, hogy az alig-alig előadható színház-kérdést újabb foldozással akarják elintézni. Az új színház helyébe, száznyolcvanezer korona költséggel, a régit akarják átalakítani, bizonyosan úgy, hogy négy-öt év múlva, ugyanennyi, vagy még több költséggel, megint átalakítani kelljen.

Ez a kérdés, természetesen, pénzkérdés is. Financziális okokat nézve, bizonyos, hogy ez az átalkatás kevesebbe kerülne, mint az új színház építése. Esz financiális nézőpontból

föltétlenül jobban csábító az, hogy a mostani színház helyébe monstre-szállót, vagy boltozott passage-okkal kihasznált üzletházat építsünk, s a színházat valamely néptelen, forgalomtalan helyen emeljük fel. Ceruzára sincs szükség; elismerjük, az első olcsóbb, a másik pedig — jobban kifizeti magát.

Hanem a színház ügye nem csupán ceruza-kérdése. Már abból is kétségtelen ez, hogy, színházat csak olyan város építhet, amelyiknek a kultúra e szükséges fényezésére módja van. Roppantul igaza volt az egykori debreceni polgármester sokat emlegetett kijelentésének, aki azt mondta, hogy Debrecennek azért kell színházat építeni, mert — telik. Ha Arad azt hiszi, hogy módja van olyan kulturális reprezentációra, a mit egy színház jelent, hát akkor ez a színház reprezentáljon is.

Ez a „vagy-vagy” problémája. Tiszteletreméltó, okos és az ő idejükben bizonyára indokolt elvektől vezettet elődök minden közintézményt, sőt templomot is (erre példa kettő is van Aradon) úgy építettek, hogy azt egy bérházba ültették, a bérház jóvelmével akarva kifizettetni a másikat. Ma már Aradon is tul kell lenni ezen. A minthogy Budapesten sem az országházat, sem a Bazilikát, se a szépművészeti muzeumot nem lehetett úgy építeni, hogy abban a bolthelyiségek

és lakások amortizálják az épületet, ma már Aradon is a színház is csak színház lehet. Ha sokba kerül, ha lényeges jövedelemről kell miatta lemondani: gondoljuk meg jól, hogy elbirjuk-e ezt? A garasoskodó reprezentálásnak ép úgy nincs értelme, mint annak, hogy valaki páholyt béreljen, de a páholyban rongyos ruhát viseljen. Ha a jövő számára akarunk valamit tenni, akkor ne legyen irányadó a múlt, hanem alkossunk olyan színházat, amely külsejében is művészetet, izlést, diszt hirdessen, hogy a színház tényleg az legyen, a mi má kultur-középpontokon szokott lenni: a város egyik legszebb ékessége, látványossága.

Es e miatt elleneznünk kell azt is, hogy a színház máshová kerüljön, mint a jelenlegi helyére. Elég baj az is, hogy más, jelentős középületeink, a kulturpalota, a földmívelési palota stb. — szinte buvócskát játszanak, és olyan helyre kerültek, a hol csak akkor fognak magukhoz illő környezethez jutni, mire lehull a ciráda róluk. A színháznak ott kell lenni, a hol a város vérkeringése, lüktető élete összefut. Más intézmények elhelyezésénél lehet irányító szempont az, hogy kevésbé forgalmas helyeket lendítsen a színház alkalmazkodjék az élethez és ne várja, hogy ahhoz alkalmazkodjanak.

Igaz: az ügyet meglehetősen komplikálta, hogy a színházépületbe a Vá

Jakab, a tücsök.

Ita: Kóbor Tamás.*

Jakab, a tücsök, szabó volt és a múlt hétén halt meg a váradi kórházban.

Nagyon haszontalan ember volt, mert szabó volt. Lett volna szakasztott olyan újságíró, ha azt mondanák róla, hogy kedves és szentimentális.

Boldog ember is volt, mert a felesége egy hajszállal sem volt különb nála. Rettegő szegénységben, ijesztő nyomorban és jókedvvel vergődtek keresztül az életben.

Nekünk távoli rokonunk. Eleinte csak leveleiből ismertem meg, azután személyesen.

Leveleiből hadd olvassak el egy fölötté érdekes példányt:

„Kedves és mélyen tisztelt öcsém!

A sok baj és nyomorúság után, melyben szegény drága nénéddel vonszolom ezt az életet, döntő, boldogító fordulathoz értünk. Gyermekeim, képzelem, mekkorát ugrasz örömdobban, hallván, hogy öreg nagybátyádat milyen szerencsére érte. Az utolsó öt krajcárt rakom erre a levélre, de mit bánom én, ha két napon keresztül, míg válaszod ideér, étlen-szomjas fetegek a párnátlans nyoszolyámon. Az utolsó párnát ugyanis tegnapelőtt vittem a zálogházba. De mindennek vége, a szerencse beköltözött

hozzánk s ezentúl jó módúak, gondtalanok leszünk, mert lesz tisztességes nevem, fényes üzletem és ahogy itt engem ismernek és szeretnek, olyan vevő közönségem, amilyen Pesten sincs senkinek.

Tudod meg tehát, hogy átvesszem, értesd: megveszem a Kardos-céget, a legnagyobb készruha üzletet Nagyváradon. Kardos barátom öreg és azt mondta nekem: mit vesződjek én az üzlettel, mit vesződjél te a szegénységgel, vedd át az üzletet, ingyen adnám, ha nem volnék üzletember, akinek elve: semmit se ingyen. Hát hogy adásvétel formája legyen a dolognak, fizetsz az egész üzletért jogostul, berendezéstül, készletestül ötven forintot.

— Topp, — mondtam én, — de nincs ötven forintom.

— Az baj, — mondja ő, — de alább nem adom.

— Nem baj, mondtam én — mert van nekem egy öcsém Pesten, egy öcsém, egy aranyos derek öcsém, aki rajongva szeret bennünket s aki nem felejtette még el, hogy pályakorában mennyit ringatta őt a felesége. Ennek írok és meglásd, öreg barátom, postafordultával itt lesz a pénz.

Hát most, kedves fiam, érted, hogy a szerencse markomban van, mert arra, ugye bár gondolnom sem illik, hogy te nem örömmel küldened meg szerencsénknek ezt az elengedhetetlen csokély alapját stb.

Természetes, hogy ezt a levelet is szó nélkül félretettem, mint a többi, számítván arra,

hogy ő is természetesen találja, hogy választ nem kap. Két nap múltán azonban sürgöny jön: „Öt forint kell, különben néni meghal.”

Ez már rendkívüli volt s nem tagadom kicsit megdöbbentem. Elvégre a sürgöny harminc karjára is, nemcsak hazugság. Mivel egyéb dolgom is akadt, elhatároztam, hogy megmég megyek Nagyváradra és megmentem néniemet a haláltól.

A Pokol-utcában laktak, egy alacsony, kis ház két szobájában. Déli két órakor topantam be. A konyha hideg és türes, az első szoba nemkülönb. Itt bizony óriási a nyomor. A második szobában minden sötét, a függönyök le vannak eresztve. Szívem összeszorult itt csakugyan baj van.

— Jó napot! — kiáltok aggódva, mire az ágyakban mozog valami; az egyik ágyból kiállt valaki s egyenesen a nyakamba ugrik Jakab, a tücsök volt.

— Isten hozott, öcsém, isten hozott, csak ugyan derék dolog, hogy eljöttél s magad hoztad el a tizenöt forintot.

— Ötöt kértél.

— Ötöt? Az tévedés, a sürgönyhivatal tévedett. Határozottan tudom, hogy tizenötöt kértem. Várj csak, csinálunk egy kis világosságot. Ez az asszony még mindig alszik, anynyira be van rugva. Hé, Sára, nyisd ki a szemedet, csuk be a szádát. Uri vendéget kaptunk a lakodalmunkra.

— Lakodalmatokra?

osi kávéház renoválásával a város ékintélyes pénzt tömött bele és a kávéház bérletére elég hosszú időre szóló szerződést kötött. De talán ez nem megdönthetetlen akadálya annak, amit a józan felfogás, a város művészeti fejlődésének, modern szépülésének vágya egyformán indokol: hogy a színházat ne tatarozgassák, hanem építsenek annyi áldozattal, a melyre képesek vagyunk, új színházat, még pedig a mai színházépület helyére.

A bírák függetlensége.

— A képviselőház ülése. —

Távirati tudósítás.

Budapest, január 30.

A Ház ma letárgyalta az igazságügyi szervezeti és eljárási szabályok módosításáról szóló törvényjavaslatot. Hosszabb vita csak a javaslat ama rendelkezésénél volt, a mely a bíróságok fegyelmi tanácsainak megadja az áthelyezés jogát. A javaslat letárgyalása után néhány kisebb ügyet intézett el a Ház s holnapra is csak apró dolgokat tűzött a napirendre.

Náray elnök nyitotta meg az ülést háromnegyed 11-kor. A múlt ülés jegyzőkönyvét észrevétel nélkül hitelesített. Az elnöki előterjesztés után a tegnapi név szerinti szavazások alapján jelenti az elnök, hogy a Ház az igazságügyi miniszter eredeti javaslatát fogadta el. Asután a II. ik szakasz felett történt meg a szavazás. A szakaszt változatlanul elfogadták, míg a beadott módosításokat elvetették.

Csermák Ernő az albirók előléptetése érdekében módosítást ajánlott.

Várady Zsigmond előadó kijelentette, hogy az albirók érdekében gondoskodás történt, s így kéri az eredeti javaslat elfogadását.

A Ház a III. ik, IV. ik, V. ik, VI. ik, VII. ik, VIII. ik szakaszt változatlanul elfogadta.

A IX. ik szakasznál Györfy Gyula szólalt fel és válaszolt Polónyi Gézának rávonatkozott észrevételeire. Helyteleníti Polónyinak az ügyvédjelöltekre vonatkozó álláspontját és védelmébe veszi az ügyvédjelölteket. Majd a bírák fegyelmi ügyében tett észrevételeket. Helyteleníti, hogy a bírák fegyelmi ügyeiben bi-

rák ítélkezhesse. Erre kizárólag csak az igazságügyminisztert tartja hivatottnak.

Sághy Gyula hasonló értelemben beszél. Módosítás: terjesztett be aszerint, hogy a fegyelmi eljárás a formáknak teljesen megfelelő legyen és az igazságügyminiszterhez felelősséget tartozzon.

Székelly miniszter hozzájárul a módosításhoz.

Csermák Ernő hibásnak tartja törvénybe iktatni azt, hogy valami fegyelmi vétséget a formáknak megfelelően kell elbírálni. A bírák áthelyezésébe még a legfelsőbb bíróságoknak sem engedne beleszólást, mert az alkotmányunk legnagyobb biztosítékát, a bírói függetlenséget támadná meg.

Benedek János hasonló értelemben beszél.

Iusth Gyula Györfy indítványát helyesli a bírói függetlenség megóvása érdekében.

Várady Zsigmond előadó reflektál az elhangzott kifogásokra és kéri a benyújtott módosítások elutasítását.

A Ház a 9 §-t Györfy Gyula és Sághy Gyula módosításával fogadta el.

A 10. §-hoz Pető Sándor ajánl módosítást.

A 10. ik szakasz arról intézkedik, hogy az a bíró, aki testi vagy lelki fogyatkozás miatt nem tudja kötelességét teljesíteni, elmozdítható. Pető Sándor szerint lelki betegség nincs. A lelki fogyatkozás helyett, az elméleti fogyatkozás kitéltet ajánlja. A Ház elfogadta a módosítást.

Várady Zsigmond előadó hozzájárul a módosításhoz.

A Ház ilyen értelemben határoz.

A 11. §-hoz Sághy Gyula szól és módosítást ajánl.

Egry Béla: Örül annak, hogy a törvényeségi elnökök számát (kuriai bírói rangban) szaporítani kívánja a szakasszal. Azonban azt kifogásolja, hogy a táblabírák helyzete szomorú, mert a táblabírákat a miniszter nem nevezteti ki kuriai bírákká elég nagy számban. Azt kéri a minisztertől, hogy a pécsi ítélőtábla bírói karát mért mellőzik a kormányok husz év óta? Ez idő alatt csupán hárman bírói hivatást kaptak a pécsi táblától a Kuriára kiegészítő bíróul,

pedig a pécsi tábla több kiváló bírót is produkált volna. Módosítást ajánl.

Csermák Ernő rövid felezőalálása után

Várady Zsigmond előadó reflektál az ellenvetésekre. Kéri a módosítások elutasítását.

A Ház az eredeti §-t fogadta el.

A 16 §-hoz Sághy Gyula javasol módosítást, melynek elfogadását ellenzi Várady Zsigmond előadó.

A 17 §-hoz Csermák Ernő nyújt be módosítást.

A Ház nem fogadja el.

A 18. §-hoz Csermák Ernő módosítást ajánl.

Egry Béla kéri a tárgytól való eltérést, amit a Ház megenged. Módosítást nyújt be.

Várady Zsigmond előadó szavai után a Ház a szakaszt elfogadja.

Ezután a Ház Pozsgay Miklós indítványára kiigazította a múlt év június 19-ikén felvett naplót, majd Kenedi Géza előadó referált az igazságügyi bizottsághoz utasított kérdvényekről. A jelentéseket tudomásul vették.

A Ház ezután megállapította a holnapi ülés napirendjét és ezzel az ülés félkettőkor véget ért. Holnap kisebb javaslatokat fognak tárgyalni.

A miniszterelnök üdvözlése. Budapesti jelentik: A belügyminisztérium tisztikara ma üdvözölte Héderváry gróf miniszterelnököt folgyógyulása alkalmából a belügyminiszteri palotában. Gyönyörű vörösróza-bokrétát nyújtottak át a miniszterelnöknek, amit Jakabffy államtitkar üdvözölt. Héderváry gróf megköszönte az üdvözlést és nagy elismeréssel emlékezett meg a tisztikar működéséről és ezért is köszönetet mondott. Fogadta még a belügyminisztérium női tisztviselőit is, akiknek válaszában hangzott, hogy a női munkát maga is nagyra becsüli az állami gépezetben. A miniszterelnököt ma délből üdvözölte küldöttségileg az ország valamennyi törvényhatóságának főispánja is Raday Gedeon gróf pestmegyei főispán vezetésével.

A privigyei választás. Nyitráról táviratozzák: Nyitravármegye középponti választmánya ma tartotta Györky Géza dr. alispán elnöklésével ülését, melyen a privigyei választás határnapját február 14-re tűzte ki.

— Igen, ma van házasságunk tízéves évfordulója. Ez is kiharadt a sürgönyből?

Itt már mozgott, recsegett a másik ágy is és csakhamar értelen örömrivalkodással nyakamba ugrott a néne, a száztizkilós néne, teljesen felöltözve; a beáradó világosságnál egy kábitó lakoma maradékát, üres borosüvegeket látok az asztalon, a baldokló néne pedig alig tudott a lábán állani, de nem a halálos betegségtől.

— Hát nem vagy beteg?

— Én? Beteg? Mért lennék beteg?

Szó nélkül odatartottam a sürgönyt. Mire Jakab bácsi elkezd kacagni.

— Hát így értetted? Féltreértés. Hát az én lelkem Sárám tegnap azt mondta: Jaj, Jakab, meghalok, ha azt a holnapi szép napot méltón meg nem ünnepelem.

Erre dühbe jöttem.

— Ezért ugrattak engem ide?

Amire tüssök nagyot nézett:

— Hát nem jobb így, mintha temetéssel vártunk volna.

Erre már nevetnem kellett.

A furcsa pár azonban nem soká időzött velem a kellemetlen pontnál, hanem azzal az ürügygel, hogy én bizonyára éhes leszek, leültek az asztalhoz és folytatták a lakomát ott, ahol elbagyták.

— Ne hidd, — mondja Jakab, egy liba combját rágva — hogy minden nap eszünk ugy-e, nagyon nehéz az élet; nincs munka. Sára mint aszinházi öltöztető, havonta tíz forintot keres és ez körülbelül minden. Mert nekem nincs munkám, bármit próbáljak is.

— Hát a Kardos üzlete? — kértem.

— Az? — mondta siránkozva. — Jól tetted, öcsém, hogy nem egyeztetél bele ebbe az üzletbe; az öreg csak tréfált, meg akarta tudni, hogy van-e ötven forintom a mivel ennivel tartozom neki, hát zsebreavágta volna a tartozás fejében és azt mondta volna, most kvittek vagyunk. Igaz, én se lettem volna bolond, hogy odaadjam neki.

— Hát csak valld be, — mondtam, — hogy be akartatok engem csapni.

— Nem tesz semmit, nem tesz semmit, — mondta ő nagylelkűen, — szegények vagyunk, de azért nem veszünk el. A mi vendégünk vagy. Sára majd szerez jegyet a színházba. Gyerek, ma nagyszerűen fogsz mulatni. Az a Kállai Bella remek egy énekes, hát még az Ábris Pista!

S ezzel a két tücsök rajongva a boldogan kezdett csiripelni, elismélték nekem az egész „Trapezunti hercegnőt”, eljátszották nekem a Kállai Bella, meg az Ábris Pista kettős jeleneteit, a szatiz kilós Sára néne balletre is perdült és se vége, se hossza nem lett volna a dicom dancumnak, ha be nem toppan egy sovány asszony, kinek láttára Jakab bátyám kővé meredt.

— Megvan? — kérde a dáma.

Jakab mester fölugrott és elébe sietett.

— Kezét csókolom, kedves nagysága, milyen szerencse, milyen kiváló szerencse, hogy épp ma, házasságunk évfordulóján tisztel meg véletlen látogatásával.

— Véletlen? — csodálkozik a hölgy, —

Hiszen mára ígérte, utolsó, biztos határnapul, hogy felpróbálhatom a ruhámat!

— Igazán? — csodálkozik a tücsök. — Igazán mára mondtam? Házasságunk évfordulójára?

— Hallja, maga, — pattog most már magánkivül a hölgy, — engem tovább ne bolondítson. Harmadik hónapja, hogy átadtam a szövetet a hogy máról-holnapra biztat, hogy még fogja varrni. Most már torkig vagyok nem is hiszem, hogy megvolna még a szövét, keresek magamnak más szabót.

— De édes nagysám, — nyájaskodik Jakab mester, míg bájos életépárja tovább fatatozik, — hogy gondol olyat, hogy én visszaadom önnek a szövetet, az előlegről nem is beszélt, anélkül, hogy kötelességemet teljesítettem volna? Amit én ígértem önnek, azt fogom megadni. Szószegő sohasem voltam és megállassa, ha azt a ruhát meg kapja, be fogja ismerni, hogy érdemes volt rá várni.

— Nem, nem: szép szóval nem fog többé bolonddá tenni; kérem a szövetem, nem is hiszem, hogy megvolna még a szövetem.

— De nagysám, hogy mondhat ilyet!

— Látni akarom a szövetem.

— De kérem, csak nem gondolja, hogy elzalogosítottam?

— De épen azt gondolom.

— Akkor, — mozdítja nyájasan Jakab mester, — akkor megegyezhetünk. Őszintén szólva, attól tartottam, hogy haragudni fog, de mint-hogy látom, milyen nemes egyszerűséggel teszi magát túl a dolgon...

— Hát csakugyan! — kiáltott a hölgy.

Csendőrörsvezető az ügyvéd ellen.

(Panasz az aradi ügyvédi kamarában.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 30.

A Zeilinszky ügy tárgyalásán sok különös dolog látott napvilágot. Többek között az is, hogy a csendőrök nem valami jó viszonyban vannak faluhelyen, kisebb városokban az ügyvédekkel. A csendőrök bizonyos fanatizmussal dolgoznak s innen magyarázható, hogy azt az embert, aki a kezük közé került gyanúsítottat védi, nem valami jó szemmel nézik. Ennek a csendőrtulkapásnak egyik gyönyörű példánya az az eset, melyet Makai Márton dr. szeghalmi ügyvéd körlevélben közölt kartársával s az ügyvédi kamarákkal. Az aradi ügyvédi kamarához is beérkezett ez a körlevél, melynek szövege a következő:

Tegnap este, 7-8 óra között megjelent lakásomon Balog Sándor, szeghalmi lakos szegény ember s azt panaszolta, hogy ma éjjelre — a szeghalmi csendőrség — egy — állítólag több mint egy hónappal előzőleg általa elkövetett vadászati kihágás ügyből kifolyólag Szeghalom a községhezára — maga elé idézte, s attól fél, hogy a csendőrség részéről az éjjeli kihágítás alkalmával — tetteles bántalmaknak lesz kitéve s egyben megbízott már a nyomozat során védelmének az ellátásával.

En nyomban megjelentem védeccemmel együtt Szeghalom község rendőrségi szobájában s ott a községi rendőrségtől azt a felvilágosítást kaptam, hogy a csendőrség csak később fog megjelenni, t. i. a rendőrségi szobában.

En erre védeccemnek azt az utasítást adtam, hogy reggel, vagyis a hó 24-én együtt jelentkezni fogunk a községhezárnál s utánna fogok járni, hogy a csendőrség milyen ügyben indított ellene eljárást.

A mai napon meg is jelentem védeccemmel együtt Szeghalom községhezárnál s ott a közgyám hivatalos helyiségében Elek csendőrörsvezető — bemutatkozásom és az ügy ismertetésének felkérése után — az információt megtagadva: tudomásomra adta, hogy a közgyám

hivatalos helyiségét azonnal hagyjam el, nincs reám szükség s ha felhívásának tüstént eleget nem teszek; letartóztat, őrizet alá vessz s velem szemben erőszakot fog alkalmazni.

Megemlítem, hogy indítványi kihágásról volt szó, s hogy az indítványra jogosított egyén részéről törvényes időn belül — az eljárás megindítására indítvány nem tétetett.

Amikor kijelentettem, hogy csak az erőszaknak fogok engedni: a csendőrség karon fogott s erőlködéssel kituszkolt a közgyám szobából. Tekintettel arra, hogy a csendőrség törvénytelen eljárása a védelem szabadságát — adott esetben — törvénytelen módon sérti s ügyvédi reputációmát pellengére állította s törvényes élethivatásom ellátásánál tetleges módon megakadályozott: az egyidejűleg folyamatba tett törvényes eljárás jogerős elintézéséig is kérem t. Kartárs ur jó akaratú, szíves szolidaritását. Szeghalom, 1912. január hó 24. Kiváló tisztelettel, kéz kartársa: Makai Márton dr. szeghalmi ügyvéd.

Mi készül a politikában?

— A miniszterelnök a királynál. — Látogatás Kossuth Ferencnél, Justhnál és Apponyinál. —

(Saját tudósítók telefonjelentése.)

Budapest, január 30

Feszült várakozás előzi meg a miniszterelnököknek legközelebbi bécsi útját, mert azt hiszik, hogy ezután a házfelosztás következik. Békére ugyanis nem sok kilátás van. Az optimisták egyébként azt hiszik, hogy a miniszterelnökök Kossuth Ferencnél, Justhnál és Apponyinál való látogatása a békét is eredményezheti.

Mai távirataink itt olvashatók:

Budapestről jelentik: A véderőjavaslatok tárgyalása hétfőn már ismét napirendre kerül. Pénteken a Ház nem tart ülést, szombaton csupán csak formális ülés lesz, hogy a főrendiház üzenetét a költségvetési javaslat elfogadásáról átvehessék.

A folyosón a mai ülés alatt rendkívül mozgalmas volt az élet. A jobboldalon Andrássy Gyula gróf és Tisza István gróf tanácskoztak

egymással, majd Andrássy Károlyi Mihályval, Apponyival, Sztérynyivel és Déry Zoltánnal tárgyalt hosszabb ideig. Justh Gyula előbb Hollóval, Batthyányval és Polónyival beszélgetett külön-külön, aztán pedig együttesen a párt többi tagjaival folytatott beszélgetést, amely a véderőjavaslatokkal volt kapcsolatos.

A Fremdenblatt jelenti Budapestről kelteve, hogy a miniszterelnök a hét végén ismét Bécsbe utazik. Előreláthatólag ez alkalommal közös miniszteri értekezlet lesz, amely a delegáció ülészakának megállapításával foglalkozik. Emellett még több sürgős közös, főleg gazdasági természetű kérdésről tárgyalnak, mint a Balkán államokból való huszbehozatalról, a vasuti és altiszti kérdésről.

A miniszterelnök a legközelebbi napokban nemcsak Kossuth Ferencet, hanem Justh Gyulát, Apponyi Albertet és Andrássy Gyulát is fel fogja keresni, hogy velük a véderőjavaslatok kérdésének tárgyalása tekintetében meg egyezéssre jussanak. A véderő tárgyalását a hétfői ülésen kezdik meg, addig a miniszterelnök az időt arra használja fel, hogy a pártok vezetőivel tanácskozzék.

Budapestről jelentik: A szociáldemokrata párt ma este több helyen népgyűlést rendezett a véderőjavaslatok ellen és az általános titkos választójog mellett. A népgyűlésen a függetlenségi párt több tagja tartott előadást. Gyűlés után a tömeg tüntető sétára indult a Rákóczi-útra és a függetlenségi párt helyisége előtt Justh Gyulát kívánta hallani. Justh beszédet intézett a néphez, amelyben támadta a kormányt és a parlamentet, kijelentette: szakítani akar azzal a rendszerrel, hogy ebben az országban csupa oligarcha, plutokrata és nagyiparos, nagykereskedő birjon befolyással a szavazatokra. Az igazi népkarantnak kell érvényesülnie az országban és addig nem fogja feladni a küzdelmet, míg az általános, titkos választói jogot ki nem vívja. A tömeg ezután Garbai Sándort kívánta hallani, de a rendőrség nem engedte meg. Az óriási lármában Garbai csak arra kérte a tömeget, miután látja, hogy a rendőrség provokálni akarja őket, oszlojanak szét nyugodtan. A hatalmas tömeg ezután nyugodtan szétesett és lassanként helyreállt a forgalom, amelyet az utaténen való tartózkodásával egy teljes félórára megténített.

VIDÉK.

Nem biztos a polgármesteri állás. A lugosi polgármesteri szék körül, amelyet szombaton töltöttek be, érdekes bonyodalom támadt. Tudvalevőleg Baltescu János vármegyei aljegyző, hivatalos jelölttel szemben Florescu Döme vároai főjegyző, a románok jelöltje került a város élére öt szótöbbséggel, de általános csodálkozásra a szavazást követő közgyűlésen Florescu nem jelent meg és mikor Issekutz alispán érte küldött, azt üzenve vissza, hogy beteg. Tegnap Florescu látogatást tett az alispánnál, aki felszólította, hogy tegye le a hivatali esküt, ámde az új polgármester fél a választásnak 15 napon belül történő megfellebbezésétől és ennek következtében bekövetkező megsemmisítésétől. Mivel azonban attól is tart Florescu, hogy közben átírják a főjegyzői állásra a pályázatot s arra ő, mint megválasztott polgármester nem pályázhatván, mindkét állástól elesik. Florescu lemondással akart menekülni a kellemetlen helyzetből, de ez esetben viszont a párt győzelme nincs biztosítva.

— Csakugyan, — mondja Jakab mézédese és elegánsan meghajolva. — Ha talán a zálogcédulát parancsolja...

— Szemtelenység! Megyek a rendőrségre!

— Ez a polgári bíróságra tartozik.

— Akkor megyek a polgári bírósághoz — kiált a hölgy és mérgesen elrohan.

— Ember, — mondom — add ide a zálogcédulát.

— Minek?

— Ki fogom váltani a szövetet és viaszadom annak a hölgynek.

— Hogyisne! Majd én engedem, hogy ilyen haszontalanságokra possékold a pénzt.

Mit tartasz felőlem? Nem engedem, hogy könnyelmű légy; az a hölgy csak vártsa ki maga a ruháját.

— De hogy csinálhatsz ilyeneket?

— Édes fiam, — mondja lágyan — a dolog igen egyszerű. Ot ferint előleget kértem, de csak harmat adott. Honnan vegyem a másikat kettőt? El kell zálogosítanom a szövetjét, hogy meg legyen az öt forint. Ha pedig a szövet el van zálogosítva, hogyan csináljam meg a ruháját?

— No, nem csodálom, hogy nem tudok megélni.

Amire mennyei egyszerűséggel mondta:

— En sem!

Azóta mindenkor, mint Gál, szer-háromszor jött tőle levél, s o. tan. sikerrel előzött.

tek a tizenöt, usque ötven forintoktól, amiket én jónak láttam el nem küldeni. De sohasem lett belőle baj. Jöttek az ismerősök Nagyváradról és csodákat meséltek, milyen jókedvűen él Jakab, a tücsök és száztiiz kiűs felesége. Volt baja bírósággal, rendőrséggel, de semmi sem hozta ki a sodrából. Mondják, hogy remek nőszabó volt és vagyont szerzett vele az izlésével, de nem álta a munkát. Heteken át szaladt és kunyorált megrendelésért, de mikor egyet-egyet kapott, hát vagy visszaadta, hogy most nem ér rá, vagy elzalogosította a szövetet. Nem bírta a munkát.

Felesége pedig egyre nógatta és szapulta, hogy javuljon meg, de azért hűsögesen veletartott a könnyelműségben. A színházi foglalkozást is csak azért végezte, mert a színház mulatság.

Nemrég ismét kaptam tőle levelet, azt írta, hogy ágyhoz vágott nyomorék, beteg, most igazán nincs más mentesvére, mint az én segítségem. Félredobtam ezt a levelet is. Jött sürgöny is, azzal se törődtem. Végül jött a felesége levele, hogy meghalt Jakab; kórházban halt meg, el kellene temetni.

Ezuttal tehát nem hasudott, mert nem volt vidám mikor nem álltam kötélnek. Mert a tücsök igazán kétségbeesés és vívódás közepette várta a könnyűlelet. Nem volt benne része. Megölte a nyomorúság. Kár érte, igazán kiűnő ujságíró lett volna belőle.

Csaló urinők.

— Szédelgés a nép között. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Vinga, január 30.

Vingáról csodálatraméltó esetet írnak, mely szomorú tanúságot tesz arról, mennyire hisz még most is a nép a babonában és milyen könnyű őt félrevezetni. Az eset a következő:

Dunyov János és neje szül. Palatin Katalin házába a tél elején beállított két jól öltözött urinő és az idősebbik a tenyerében tartva Szűz Mária képét, azt mondta a férjnek, hogy mutassa a jobb tenyerét; „Jó órában született — folytatta azután — gazdag ember leszel, mert házadban nagy kincs van elrejtve.” Az urinő erre bevezette magát a kamrába, hogy megmutassa a helyet, hol a nagy kincs el van ásva. A kamarában kést kért, melylyel egy kört lelvá, a háziakat a fal felé fordította, astán a késsel feltúrta a földet. „Na, jertek nézzétek, itt már található a kincs” — folytatta. A férfi lehajolt és felvett 4 drb. körmoői aranyat és 12 drb. Máriahuszast.

Ekkor az urinő azt mondta, hogy itt mélyebben van az üst, amelyben leginkább arany-pénz van, ezt azonban az ördög őrzi, akit meg kell vesztetgetni, hogy átengedje a zsákmányt. Erre azonban legalább ezer korona szükséges. A háziak tanakodtak és kijelentették, hogy előteremtik a pénzt. A két urinő erre azt mondta, hogy három nap múlva visszatér.

Dunyov János másnap elment a takarékpénztárba és tehermentes féltelék földjére felvette az ezer koronát. Harmadnapra a hölgyek megérkeztek és átvették a pénzt, azután a kamrába mentek, hol a háziakat megint a falnak állították. A feltúrt helyen egyszerre csak lángolt a puszta föld, mire a Máriás hölgy felhívta a háziakat, hogy feküdjenek a földre és hallgassák, mit mond az ördög. A két nő imádkozott és jajgatott, a háziak morgást hallottak. Ekkor a Máriás nő kijelentette, hogy az ördög még nincs kiengesztelve; számolt és átadott egy cédulát, mely szerint még 1400 koronát kell, hogy adjanak. Ezért ők három nap múlva megint eljönnek.

Ekkor Dunyovné Palatin Katalin egynegyed telkére vette fel a pénzt. Harmadnap a hölgyek megjelentek megint. A kamarában újra fellobogott a tűz és a házastársak ismét a földre feküdtek; hallgatózva, nyöszörgést hallottak. A Máriás nő ekkor követelte az 1400 koronát. Dunyovné átadta és ekkor újra morgást hallottak. A Máriás nő kijelentette, hogy az ördög ki van békülve, de az apró ördögök éhesek és fáznak. Oljenek le holnap egy bizonyított sertést, vágják felébe és varrják be egy zsákba; azonkívül 50 kiló fehér lisztet tegyenek egy zsákba és a hét kis ördögnek hét kenyérmorogót vegyenek, darabonként 35 koronáért. Ők harmadnap megint eljönnek, de előtte való este ne feküdjenek le, hanem várják be, míg a kakasuk először kukorikul: akkor a tőle balra ülő tyukot fogják meg és tegyék a kamrába egy szita alá.

A házbeliék így cselekedtek. A kamrában a tűz ismét fellobogott, a Máriás asszony a tyukot a tűzhöz tartva, megfojtotta és segédének a kosarába tette. A házbeliék ismét a földre feküdtek, de semmi neszt sem hallottak. A Máriás asszony erre kijelentette, hogy az ördög meg van nyerve, de rögtön fogjanak a kosiba és vigyék őket a holmival az orcsfalvi vasúti állomásra. A házbeliék engedelmeskedtek. Az orcsfalvi állomáson a hölgyek átadtak Dunyov Katalinnak egy tükröt, hogy azt három napon át nézze és ha abban az angyal

megjelenik, azonnal fogjanak hozzá az ássáshoz. A háziak visszatértek és — ma is nézik a tükröt.

Az illető nők többször jártak Kun Jánosnál és Nedelyov Ferencnél is, de ezek nem akarják beismerni, hogy lépre mentek volna.

MULATSÁGOK.

(=) Az izr. nőegylet estélyének jövedelme. E hó 6 án egyesületünk szegényeknek segélyezésére és általunk eltartott népkonyha javára rendezett estélyen befolyt összesen 12267 korona és 77 fillér. Ez összegből leszámítva az estély 1601 kor. 84 fillér költségét, a tiszta jövedelem 10665 korona és 93 fillér volt. A belépő jegyek vételénél a következő felülfizetések történtek: Id. Neuman Adolf (Bécs) 100 koronát, Neuman Samu 100 koronát, Éles Armin, Goldschmidt Sándor, Neuman Alfréd, Urbán Iván 50—50 koronát, Bing Vilmos, Hajós Árpád, Grimm A. József, végvári ifj. Neuman Adolf, Ring Géza és N. N. 30—30 koronát, Gross Józsefné (Lippa) 25 koronát, Abeless Zsigmond, Dentsch Fülöp, Funkelstein József, Fuchs Arnold, Grossmann Jakab dr., Kell Lipót dr., Lustig Armin, Lengyel Manó, Löffler Jakab, dr. Mairovitz Adolfné (Máriaradna), Mairovitz Emil, Mandl Vilmos dr., végvári Neuman Károly, Ottenberg Tivadar, Pollák Vilmos, özv. Róth Bernátné, Somogyi Gyula dr., Salgo Miksa dr., Székely Károly dr. 20—20 koronát, Badini Sándor eszrekes, Hegyi Albert, Kell Jenő (Budapest), Keppich Jakab dr., Keppich Zsigmond, Lévai Adolf, özv. Lukács Lajosné, Mayer Dániel, Montag Sándor, Nemess Zsigmond dr., Rosenberg Miksa dr., özv. Roth Lipótné, Stein Zsigmond (Budapest), özv. Schulhof Károlyné, Vágvölgyi Lajos dr., Weisz Mór (Békésgyula), Varjassy Lajos 10—10 koronát, Kristófy János 15 koronát, Fodor Gyula, Fenyves Károly, kisjölavai Szabó Zoltán, Tagányi Sándor dr. 8—8 koronát, Zerkovitz Rezső 6 koronát, Aufrecht Miksa, Lányi Marcell 5—5 koronát, Herz Andor dr., özv. dr. Rosenberg Sándorné 4—4 koronát, Pless Desső, Sármezei Endre, Vörös Ernő 3—3 koronát, Iritz Dénes dr., Szilágyi Gyuláné N. N. 2—2 koronát, Szende Tivadar dr. 1 koronát adományozott. Összesen 1242 korona. Sorsjegy megváltás címén a következő adományok folytak be: N. N. 300 koronát, Andrányi Károly báró, Aradi Polgári Takarékpénztár, báró Hatvany József és Sándor, Neuman Samu, Bátor Springer (Wien) 100—100 koronát, id. Neuman Adolf (Wien), Első magyar ált. bizt. társaság, Generáli bizt. társaság, Tenner József, id. Chorin Ferenc dr. (Budapest) 50—50 koronát, özv. Reininger A. S. né 40 koronát, özv. Andrányi Károlyné 30 koronát, Herzel Bernát (Budapest) 50 koronát, Adria bizt. társaság 20 koronát, Walder Gyuláné 10 koronát, Linzer Arminé (Budapest) 10 koronát adományozott. Összesen 1310 korona. Egyesületünknek nagylelkű támogatásért elmulasztatlan kedves kötelességünknek tartjuk benső köszönetünknek e helyütt is kifejezést adni. Neuman Füst Mária elnök.

(=) Álarcos-bál arany ékszer-díjakkal. Mindenkit bámulatba ejtettek a február hó 4-én a „Fehér Kereszt” szálloda nagytermében rendező álarcosbál nyereség tárgyai, amelyek Assael H. és fia ékszerüzlet kirakatában láthatók. A kisorsolásra kerülő szebbnél szebb arany-ékszerek a következők: 3 drb. arany karlanc, 2 drb. arany karperec, 2 drb. arcképtartó, 2 drb. brostú gyönyörű diszkóvekkal, 1 tükrös arany rámba, 2 pár remek függő.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az aradi fotoklub január hó 31-én este 7 órakor a Központi szálloda külön helyiségében (Salac utcai bejárat) tartja VI-ik rendes évi közgyűlését.

(*) Az aradi magántisztviselők egyesületének közgyűléséről írott tudósításunkhoz pótlólag említjük meg, hogy az egyesület Jellinek Henrik dr. ügyvéd, Somogyi Gyula dr. felső kereskedelmi iskolai igazgató és Weisz Márk nagyiparos jóakaratu támogatásukért nagy lelkesedéssel választottak meg az egyesület tiszteletbeli tagjaivá.

Uj színház,

vagy renoválás?

— A rendőrség és a színházi épület biztonsága. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 30.

Az építészeti bizottság február elsején ülést tart, amelynek az az egyetlen, de nagyon fontos feladata lesz, hogy döntésre vigye a színházkérdést. Mindenki tudja, hogy miért vált elodáztatatlanná a kérdés radikális megoldása és csak a januári nagy hidegekre kell gondolni és akkor megérthető, hogy a színházat miért kerülte el messzire a közönség, miért játszott a társulat ugyyszólván üres padok előtt. Még a bérlők is távol maradtak, mert nem voltak hajlandók egészségüket a léghezamos és fűhetetlen színházban veszélynek kiténni.

Különösen a fűtés kérdése állott ez ideig előtérben és ez indította a törvényhatósági bizottság közgyűlését is arra, hogy a mérnöki hivatalt egy új színház terveinek és költségvetésének, valamint a színházi bérpalota átalakítási költségeinek elkészítésére utasítsa. Megírtuk, hogy a mérnöki hivatal néhány héttel ezelőtt erre a megbízásra azzal válaszolt, hogy a tanácshoz intézett jelentésében bevallotta, hogy a reá bízott feladat a munkaerőjét túllépi és egy országos pályázat kiírását javasolja.

Az építészeti bizottságnak tehát afelett kell döntenie, vajon az új színház megépítését, illetve a pályatervek elkészítését javasolja a törvényhatóságnak, vagy pedig a mai színház átalakításával akar-e a többé el nem viselhető állapotokon segíteni. A színházi mizériák eddig is elég tömört sorába ugyanis most már fel merészelni venni a tanács a tűzbiztonság kérdését is. A ruhatár, a folyosók szűkös volta, a fűtés hiányossága mellett feltétlenül aggodalomra ad okot az a kérdés, vajon a földszint első öt nyolc padsoraiban ülők merre meneküljenek egy tüzeset alkalmával. A rendőrség már régóta aggodalommal látja, hogy a színháznak nincsenek oldalkijárai, de különösen veszélyessé vált a helyzet azáltal, hogy most a színpadot két vázson, tehát könnyen éghető függöny választja el a nézőtérrel és a vasfüggöny a veszélyesség növekedése ellenére sem jobb és nem nyújt több biztonságot, mint azelőtt. Az oldalkijáratok feltétlenül meg kell építeni. Gondoltak arra, hogy a páholyok alatt nyissanak ajtókat, de ez a veszélyt csak növelné, mert a közönség, a tüzesetek alkalmával torlódást és így eltiportatást jelentő lépéseken juthatna csak pincéken keresztül a szabadba. Még elképzelni is szörnyű, mi történhetnének egy ilyen pincehelyiségben, ha a nyugalmát veszített publikum ott rekedne. Ez tehát nem megoldási mód, hanem csak úgy lehet segíteni, ha a két proscenium páholyt kijárároká alakítják át. Ennek a tervnek a megvalósítása elé a színikazgató ama jogos panassza állít gátat, hogy az amugy is kicsi nézőtérből a két legjövendőmezőbb páholyt kapcsolná ki a város.

Mint látható, a színház radikális átalakítása nemcsak komplikált és nehéz feladat, hanem igen költséges is és nagyon nehéz lesz elhatározni, vajon az összes idevágó szempontok mérlegelése után mi helyesebb és mi jobb: új színház építése e, vagy pedig a kis nézőterű és sem a közönség, sem az igazgató, de sem a színművészet érdekeit ki nem elégítő mai színház átalakítása.

dolgon...
csakugyan! — kiálto

A szerelmes diák.

— Amerikai párbaj miatt agyonlőtte magát. —

Szeged, január 30.

Óra végeztével, ma délelőtt tizenkét órakor megrendítő tragédia történt a szegedi állami főgimnáziumban. Fizika órán volt tizenegyöt-tizenkettőig a laboratóriummal kapcsolatos teremben a VII. osztály. Tizenkét órakor, amikor csöngették, a fiúk kezdtek kivonulni a teremből. Egy két fiu lehetett még a teremben, éppen az ajtónál, amikor a szertár felől revolverdörrenés hallatszott. A diákok rémülten fordultak vissza. Vérbe borulva, elkéklőve ott feküdt a padlón egyik osztálytársuk: Száva Gábor. Ráásták, az élet jelét próbálták visszaidézni benne, a szőke fiu nem mozdult. A golyó, mely a halántékán hatolt be, rögtön megölte.

Két levelet találtak mellette. Az egyik apjának, Száva Péter pénzügyi tisztviselőnek szült. A másik pedig Lászlav Jenő barátjának. Ezt a levelet, ott a fiu hullája fölött föltörték és olvasni kezdték:

Kedves barátom!

Nem azért halok meg, mert a holnapi bizonyítvány-osztásnál négy szekundát kell hazavinnem. S nem is azért, mert a papnevelőbe nem akarok felvenni. Megölt a szerelem. Amerikai párbajt vívtam és én huztam a fekete golyót...

Abból, amit a fiúk tudtak szegény barátjukról, csakhamar kiderült aztán a fiatal Száva Gábor tragédiája. Szerelmes volt Sz. T. tizenöt esztendő diákleányba. A kis leánynak egy másik udvariója is volt. Egy felnőtt fiatalember, aki már tizenkilenc éves, holott Száva Gábor csak tizenhat éves. Természetesen a komoly és érett ember legyerekezte a diákot, még pedig az imádott leány előtt. Ekkor érelődött meg a szívenütött lovagban az amerikai párbaj gondolata. Kihívta a másikat és övé lett a fekete golyó. Játéktól, így lett a legszomorubb halál.

TANÜGY.

(—) Kilépés a tanáregyesületből. Bereczky Imre dr. aradi középiskolai tanár levelet intézett Négyassy Lászlóhoz, a tanáregyesület elnökéhez, bejelentve, hogy kilép az egyesületből. Aradi eljárást — írja — a legnagyobb lojalitás mellett sem bírom szó nélkül hagyni a magamra, mint egyesületi tagra közönyösnek tekinteni. Nagyságod eljön ide Aradra közénk „közösös megértést hangoztatni, türelmet hirdetni”, s egy „magántársaságban” tesz kizárólag a tanárokat érdeklő és érintő nyilatkozatot, amely, ha csak „egyesekre, nagyon kevesekre” is, de mint távollevő tanárookra vonatkozott. Méltóztatásuk megengedni, de én nagyságod ezen eljárásával, személye iránt érzett legnagyobb tisztelettem mellett sem tudva és akarva magamat azonosítani, azzal adok megbántott ismeretlen volt tagtársaimnak hivatalos is elégtételt, hogy mint aradi tanár, az egyesületből kilépek s addig, míg nagyságod áll az élen, vissza be sem lépek.

(—) Az aradi kir. főgimnázium „Petőfi” ünnepkörének ünnepélye. Vasárnap rendezte idei első ünnepélyét a kör. A közönség nem tudja megérteni és eléggé pártolni az ilyfajta törekvést, ezért van, hogy jelen alkalommal is kicsiny közönség volt ott. Az ifjak igen szépet és tőlük telhetőleg a legjobbat nyújtották. Lócs VIII., elnök megnyitóját után Anfriedt VII., Schör V., Wiener VII. és Unger II. a., adták elő Haydn egy szép vonószenesét. Feladatukat nagyon szépen oldották meg. Kovács VIII. művészi készséggel adott elő jeleneteket „Cyrano de Bergerac”-ból. Nagy tetszést aratott Lócs VIII. Grieg egy szonátájának előadásával. Majd Ring Károly olvasta fel „Későn” című novelláját, melyet a közönség ép oly zajos tapsal honorált, mint Gál VIII. zongoraszámát. Rozik VIII. o. tan. sikerrel előadott szava-

valata után Braga „Román legenda”-ját játszották Czettel IV. b. és Unger II. a., Unger Mór tanár zongorakísérete mellett. Ez igazán örökbecsű művet szép technikával és mély átérzéssel adták elő az interpretálók. Svéd népdalokat — melyeket Unger Mór tanár hangszerezett a tőle megszokott szaktudással és szép érzékkel — adott elő a zenekar szép összjátékkal. Binder VII. o. alelnök záróbeszédével ért véget az ünnepély.

A meztelen táncosnő és a titkos, de beteg drámairó.

— Az aradi színügyi bizottság ülése. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 30.

1. A meztelen táncosnő.

— Ha a mai tárgysorozatot „Villany-ozza” fel a mélyen tisztelt színügyi bizottság, akkor se Drágánvölgy, se városi villamostelep nem használ — mondotta Varjassy Lajos polgármester a színügyi bizottság ülése előtt, melyre ma kivételesen az öregebb generáció tartotta szükségesnek megjelenni. Ugy látszik Zubor Andor is erős papucs-kormány alatt áll, mert, — talán életében először hiányzott az ülésről. Nem kapott engedélyt otthon, lévén a meghívón ekkép jeleaz a tárgy: Deutsch Izsó dr. kérvénve a színház bérbevétele iránt Villany Adore meztelen táncosnő produkciói részére.

A bizottság jelen volt mélyen tisztelt képviselőiről igen gyakran kénytelenek voltunk megírni például azt, hogy nagyszerű hazafiak, példás családapák, vajszivű filantropok, kiváló orvosok, ügyvédek, tanácsnokok, főjegyzők satöbbi, satöbbi. De ugyanannyiszor nem hallgattuk el azt sem, hogy szívesen megbocsátjuk valamennyi vétkeiket a múltban, a jelenben és a jövőben, ha békében hagyják a színházat, vagy ha kimondják a színügyi bizottság feloszlását. Bünbánóan beismerjük, hogy nem volt igazunk.

A mai szereplésünk — noha csak az öregebb generáció volt képviselve — szenzációsan meglepő. Bátran ki merjük mondani, hogy annyi szakszerűséget ároltak el a meztelen táncosnőt illető tudnivalók körül, hogy egyszerűen bámulatba ejtő. Nem hihető, hogy a szigorúlatokon olyan tájékozódottsággal jelentek volna meg, mint a mai ülésre.

Sarlot főkapitány például az iránt adott felvilágosítást, hogy mit látni és mit sejtetni a kiváló nőből. Műlek dr. elárulta, hogy gukkerrel egyszerűen elragadó. Lócs tanácsnok elárulta, hogy nem szép, hanem bájos, de sovány. Tisch Mór dr. főorvos, hogy veszélytelen, de azért egy próba előadás nem árt.

— Természetesen meghívott vendégek előtt.

Folytathatnók a végtelenségig a szakelődások nivóján jóval felülemelkedő szabadelődások felsorolását, de minek tegyük. Elég ha konstataljuk, hogy a színügyi-bizottság soha még oly nyugodt lelkiismerettel és a kérdés alapos ismeretével nem döntött, mint ma, amikor kimondta, hogy nem ellenzi, ha a színigazgató február 4. és 5-én vagy 6-án átengedi a színházat Deutsch dr.-nak, hogy ez a színpadon Villany Adore kisasszony meztelen táncosnő táncoltassa.

Szóval a kisasszony még így a messze távolból és látatlanul is felvillanyozta az urakat és határozottan érdeklődést keltett maga iránt. Remélhetőleg az aradiaknak ezt az európai nivójú udvariasságát és elfogulatlanságát honorálni fogja és tényleg meztelenül, illetve leplezetlenül, de főleg szépen és művésziességgel táncol. Mert ahol annyi megértésre és rokonszenvre talál, ott ő sem gombolkózhathat be állig, hanem tárja ki keble belsőségét és mutassa meg a — halálját.

A művész nő bizonyára megüledve és bosszankodva értesül a színügyi bizottság bölcse ha-

tározatáról. Lehet, hogy egy kis censura, tilalom megbotránkozás vagy más ilyesmi egyelőre többet használt volna a magyarországi turné kezdetén. Műlek dr. meg is próbálkozott — akaratlanul — a reklámcsapással és megellenezte az engedély kiadását a magyar kultúra nevében — de a bizottság mégis megadta az engedélyt, egyúttal élénken tiltakozott a helyárok felemelése ellen. Deutsch dr. 150 százalékkal becsülte magasabbra a Villany kisasszony tudományát, mint a színház társulatát és ehhez mértén kért engedelmet az ár emelésre is.

— Nem fizetek 35 koronát egy páholyért — mondotta az egyik bizottsági tag — hogy onnan csupa meztelenséget lássak. Olcsóbban és felöltözötten is meg tudom magamnak szerezni ezt az élvezetet.

— Kérem uraim, — szólott Beregi Sándor dr. igazgató-helyettes, aki eddig némán tűrte a helyárok feletti vitát, 1600 koronába kerül a drága hölgy és nem kérünk más árt, mint a koncertoknál szokás.

A bizottság azonban élénken elképzelte, hogy milyen „koncert” keletkezhethet, majd a művész nő szereplése nyomán némely családi otthonban és másrészt nem akarva magára venni annak odumát, hogy a szegény emberek szemrehányással illessék, amiért a meztelenség árát Aradon felferik, csak 25 százalékos áremelést engedélyezett és így valószínűleg az egész meztelen táncosnő sikerült láthatatlan fátyollal borítania. Engedélyt adott a táncors, csak az árát nem engedti megfizetni. Ez elmés, de főleg erkölcsös megoldás.

A titkos drámairó — beteg.

Mintán a külföldi import ilyen módon elvala intézve, a bizottság átalakult hazai iparpártoló egyesületté, illetve, hogy a nevét Titkos drámairók betegsegélyező egyesületé-re változtatta. Ez husz koronába került. Nem is drága. Annyi azonban bizonyos, hogy ez volt a színügyi bizottság legutolsó ülése ebben az évezredben, mert többé el nem mennek a tagok, tekintve azt, hogy a ma felfedezett titkos drámairót a magán pénztárukba kellett betegsegélyezni.

Van az aradi színtársulat körében egy igen szimpatikus és törekvő kardalos, aki nemcsak azért merész férfi, mert énekel, hanem a polgármesterhez írt levele szerint társadalmi drámát is írt. Ezt bevallotta. Írta pedig: „korgó gyomorral és hajnalig.” A kézirat, az utolsó fagygyertya elfogyásával elkészült és a szerző átadta darabját egy diáknak, hogy írja le géppel. A diák átvette. Mint, hogy azonban külsőben maturált, átadta a kéziratot Ziffer Sándor gépiró vállalkozónak, hogy gépelje le. Ziffer legépelte, de tekintet nélkül a hazai költséget szent céljaira, csak 25 korona lefizetése ellenében volt hajlandó kiszolgáltatni a kéziratot. Már pedig nemcsak a fővárosi, hanem a külföld nevesebb igazgatói is könyörögve ostromolták a szerzőt a darab miatt. Egymásnak adták a szerző lakását a kilincset — de mikor meghallották, hogy a gépiró zálogban tartja a remekművet és 25 korona hiányában nem adja ki, valamennyien a vonat kerekéi elé vetették magukat. Ezért késnek a gyorsvonatok. A szerző szeme végre a színügyi bizottságon akadt meg. Írt a polgármesternek és tőle kért tanácsot, valamint segítyt.

— A betegsegítő alap kiapadt... mondja Varjassy.

— Pedig súlyosan beteg lehet a szerző — szólott szánakozva valamelyik jószívű tag — segíteni kell rajta.

— De miből?

— Hányan vagyunk?

Konstatáljuk, hogy senkinek bujt az asszal alá, hanem a tárcájába nyúlt és összekerült 21 korona.

Ő felsége, mint tanu.

— Gróf és szobrászművész pereskedése. —
(Saját tudósítónk telefonjelentése.)

Budapest, január 30.

Különös peres ügy nyert a napokban befejezést oly módon, mely teljesen hozzáillik magához a rendkívüli ügyhöz. Maga a tényállás a következő:

Egy magyar mágán — mondjuk K. gróf — felkeresett egy híres szobrászművészt — nevezzük X.-nek — és elmondta, hogy meg szeretné rendelni ő felsége mellszobrát, amit aztán vidéken, nyilvános jellegű parkjában szeretne elhelyezni. A megrendelés csak akkor történhetik meg azonban, ha előbb ki fogja eszközölni a király beleegyezését, amire a szobrászművész kijelentette, hogy az engedély kieszközölését magára vállalja, mire a gróf a szobrot megrendelte és megállapodtak 8000 korona honoráriumban.

Mialatt a művész a szobrot elkészítette, a gróf, ki különben valóságos belső titkos tanácsos és ezenkívül is a legjobb összeköttetés van az udvarnál, magánúton érdeklődött az udvarnál, megadná-e beleegyezését ő felsége szobra felállításához. Az információ, a mit kapott, leújtó volt ránézve. Az a magas személyiség, kinél érdeklődött és aki módját ejtette, hogy a kérdés ő felsége előtt is szóba kerüljön, arról értesítette, hogy ő felségének az a nézete, hogy életében nyilvános szobor nem állíttassék fel. Nem volt szó határozott tilalomról, de olyan nézetről, mely egyetértelműnek volt ezzel vehető.

Közben a szobor elkészült, a művész értesítette erről a gróft, ez azonban arra való hivatkozással, hogy az ő magánértesülése szerint ő felsége nem adta és nem adja beleegyezését a szobor felállításához, megtagadta a szobor átvételét és a 8000 korona honorárium kifizetését. A szobrászművész erre pert indított a mágán ellen 8000 korona tőke és járulékaik iránt. A perben a mágán azzal védekezett, hogy hiányzik a király beleegyezése és mert ő csak ennek feltételével rendelte meg a szobrot, ezt pedig a szobrász, ki a beleegyezés kieszközölését magára vállalta, nem vitte keresztül, az ügylet létrejöttnek nem tekinthető és így ő nem fizet, mert nem is tartozik.

A művész a gróf védekezésével szemben azt vitatta, hogy az ügylet létrejött s a király beleegyezését, melynek kieszközölésére magát kötelezte, meg is szerezte, a grófnak tehát kötelessége a szobrot átvenni, illetve fizetni. Minthogy ily módon annak a kérdésnek eldöntése vált szükségessé, hogy meg van-e tehát a király beleegyezése, illetve adott-e vagy sem a király engedélyt szobra felállításához, amint azt a felek ellentétesen állították, a bíróság helyt adott a felperes szobrászművész ama kérelmének, hogy ő felsége tanuként kihallgatás, ami oly módon történt volna meg, hogy a királyt a Kuria elnöke hallgatja ki.

A bíróság által elrendelt eme bizonyítási módhoz a mágán is hozzájárult s már-már úgy látszott, a per vita eldöntésre kerül, amikor egyszerre csak azt a kérelmet terjesztette elő a gróf ügyvédje, hogy ám ő beleegyezik a király tanukénti kihallgatásához, azonban kötelezze a bíróság felperes művészt arra, hogy a tanu-hallgatás költségeinek fedezésére 1500 koronát helyezzen bírói letétbe, illetve előlegezen. A bíróság helyénvalónak találta a gróf előterjesztését és annak értelmében is határozott, kötelezve a művészt, hogy záros határidő alatt fizesse le az 1500 koronát.

Csak hogy a művésznak nem volt 1500 korona felesleges pénze, amit ő felsége tanukihalli-

gatásának költségeire előlegezzen s így elmúlt az a határidő, amit a bíróság a pénz lefizetésére elrendelt. Eaneke pedig az lett a következménye, hogy elmaradt ő felsége kihallgatása, miután az 1500 korona be nem fizetése olyan következményekkel járt, mintha a felperes művész elállott volna a pertől.

TÖRVÉNYKEZÉS

§ Jakabffy Iván a fogházban. Jakabffy Iván, a szánalomraméltó osanádmegei ifju már két hét óta a szegedi ügyészség fogházának a lakója. A vizsgálatot már befejezték az ügyben és valószínűleg februárban megtartják a főtárgyalást. A gavallér nagyon elégedetlen a helyzetével. Mindig előkelően élt, a fogházban pedig kellemetlen meglepetés érte. Kifogyott a pénzből, az édesanyja pedig hallani sem akar róla. Könyörgő hangú levélben pénzt kért, az édesanyja azonban nem válaszolt a levélre. Az elkényeztetett gavallér így most rabkosztón él. Amikor a szegedi ügyészség fogházába átkísérték, harminc koronája volt. Eddig abból a pénzből élt. Egy kifőzdéből naponként két koronáért kapott reggelit, ebédet és vacsorát. Az étlapot nagyon szegényesnek találta, az öröknek sokat panaszkodott. Most már erre sem jut. Egy fillérje sincs a viharos életü szegény ifjunak.

§ A meglopott Bali Mihály. Bali Mihályra nézve nagyon szomorúan végződött a december 19-iki medgyesegyházi vásár. Egész vagyonkáját, hatszáznegyven koronáját lopták el tőle. (Bali Mihály tisztességes, őszbecsavarodott fejű marhakereskedő, aki nem is sejtí, hogy egyik névrokona milyen szomorú mesterséget folytat.) Bali uram a medgyesegyházi vásáron megénezt a bement a korezmába ebédelni. Előbb azonban az ajtóban kihuzta mellényéből a vászonzacskót, amelyben pénzt tartotta s hat darab százas, két darab huszkoronás, meg egy kevés ezüstpénz mellől kibuzott a költségekre három hatost. A korezmába mellé telepedett Égető Nagy Sándor rovott mulu csavargó. A csavargó a korezma előtt látta, amint Bali a pénzt számolta s pálinkával leitatva az öreg embert, aztán elvette tőle pénzeszacskóját s elszökött. Égető Nagy Sándort hat nap mulva elfogták szülőhelyén, Gyöngyös-Tarjánon. A pénzből már nem volt nála csak 37 korona 60 fillér, de a rendőrség kinyomozta, hogy 220 koronát Tavasz József nevű barátjának adott át megőrzés végett. A többi pénzt elköltötte: koffert, fehérneműt, szűrt, csizmát, mellényeket, kalapokat, zsebkendőket, zseborát, pipákat vett rajta. Égető Nagy Sándor a mai tárgyaláson beismerte bűnét s így a törvényszék rablásnak minősülő lopás büntetéseért két évi fegyházra ítélte. A vádlott megnyugodott az ítéletben s csak arra kérte a törvényszéket, hogy olyan helyre küldjék, ahol valami mesterséget tanulhat, mert mondotta „nagyon züllött ember vagyok én, aztán nem is értek semmi mesterséghez.”

§ Vlád Aurélék panasza a Kurian. Tíz évig képviselte Vlád Aurél dr. a szászvárosi választókerületet. Megalakította az Ardeleana nevű pénzintézetet s a földhöz ragadt népet anyagiilag ezzel is magához fűzte. A legutóbbi általános választáskor azonban a kerület magyarsága egyesült a szászokkal és mérsékelt románokkal, s elkeseredett küzdelem után Farkas Pál dr. munkapárti jelöltet ötvenhat szavazattöbbséggel választotta meg a régi képviselővel szemben. A kisebbségben maradt román nemzeti párt petícióval támadta meg a vá-

lasztást, melyet etetés-italás és megvesztegetés miatt kért megsemmisíteni. Tetétleni Ármin dr., a megtámadott képviselő ügyvédje erre terjedelmes ellenkérvénnyel felelt, melyben leírja azt az erőszakoskodást, melyet Vlád hívei kifejtettek. Papjaik a szászokról valóságos kereszt-haborút hirdettek, a román lapok pedig lázító cikket hoztak, melyek hatása alatt a románok bojkott alá vették azokat a korezmárokat, kereskedőket és iparosokat, akik a magyar jelölre szavaztak s mindenkit agyonütéssel fenyegettek meg, aki az igaz ügytől elpartol. Az első áldozat Marián György lelkész volt, akit a tulajdon hívei kergettek el a parókiairól s aki azóta bujdosik. A Kuria második választási tanácsa ma tárgyalta a petíciót, amely alkalommal Vlád Aurél személyesen jelent meg a kérvényező képviselőjében. A tárgyalást holnap folytatják.

§ Kemkedessel vadolt ügyvéd. A lipcsei birodalmi törvényszék előtt legközelmegkezdődik a tárgyalás egy angol kém ellen, akinek ügye érdekesség és fontosság dolgában túlmutat az eddig tárgyalni angol kémkedési poróket. A vádlott Steward Bertrand negyven éves angol ügyvéd, akit katonai titkok elárulásának megkísérlésével vádolnak. Steward igen előkelő angol családból való és a legelső londoni nyolcvan iratok egyikének tulajdonosa. A vádlott mult évi július végén Németországba jött s azzal az ürüggyel, hogy új rendszeru palacsdugók elárulása végett üzleti összeköttetéseket keres, az északi tengeren több nemet varost meglátogatott. Több körülményből azt következtettek, hogy Steward a német partokon kémkedést az és hogy natarozott megbízással jött Németországba az angol kormánytól. A vizsgálat folyamán megállapították, hogy Steward már eddig is igen sok és nagy szolgáltatásokat tett az angol hadseregnek. Gesztumundeben lefogták podgyászát, a melyben több térképet találtak az északi tengeri német erőltésekről. Megtaláltak továbbá nála több levelet, a melyeket angol katonai hatóságok intéztek hozzá s a melyek többnyire titkos betűvel voltak megírva.

SPORT.

+ Az aradi Toldi Atletikai Klub tegnap este tartotta a Park vendéglő helyiségeiben rendes közgyűlést. Alt János egyesületi elnök megnyitó szavait a titkár jelentése követte. A jelentés szerint a klub tagjai 1911. évben 9 első, 13 második és 15 harmadik díjat nyertek. A titkár kimerítő jelentését a pénztárnok jelentése és az évi zárszámadás előterjesztése követte, melyet a közgyűlés egyhangúlag tett magáévá. A közgyűlés folyamán Neulander Endre pénztárnok nyújtotta át Alt János elnöknek a klub tagjainak tiszteletdíját. A közgyűlést tarsas vacsora fejezte be. A uszti kar a következőképen alakult meg: Elnök: Alt János, Alelnök: Odry Zoltán. Titkár: Tesits Mihály. Jegyző: Szócs Ernő. Pénztárnok: Neulander Endre. Művezető: Lábu János. Orvos: Korányi Barna dr. Ügyész: Sugár Jenő dr. Szertárnok: Meigardt József. Hely. művezető: Dulhász Sebő.

AZ ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	—	267
Szerkesztőség (csak éjjel használható)		
mellékállomás	—	181
Kiadóhivatal és hirdetés osztály	—	181
Híradó	—	181

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színházi műsor:

Szerda: Leányvásár, operett. B) bérlet.

Csütörtök: Leányvásár, operett. C) bérlet.

Péntek: Délután: Lengyel menyecske, operett. Este: Leányvásár, operett. A) bérlet.

Szombat: Leányvásár, operett. B) bérlet.

* A színházi iroda és a közönség. Az Aradi Közlöny szerkesztősége a mai, keddi napra egy bojt szerződöttetett, akit a telefonhoz ültettünk és a szegény fiuna: egész nap ezt kellett beleszólni a telefonba:

— Kérem, a színházi iroda ma tévesen jelezte, hogy B. bérlet van, mert tulajdonképpen ma A. bérlet van. Mi nem vagyunk okai annak, hogy a lapba tévesen került, mert mi csak azt közölnetjük, amit a szinigazgató nekünk az irodája útján kiad.

A mai lapban ugyanis tévedésből az olvasható, hogy a Leányvásár B. bérletben kerül színre kedden, holott utóbb kiderült, hogy az A. bérlet gyönyörködhetnek a bájos magyar operettben. Mivel hasonló tévedések sűrűn előfordulnak, kénytelenek vagyunk a közönséget fölvilágosítani, hogy e zavaró körülményért nem mi vagyunk a felelősek. A lapok ugyanis a színházi előadások sorrendjéről, a bérletekről, premiérek beosztásáról csak annyit tudnak, amennyit a szinigazgató megbízásából a színházi iroda az újságok számára kiad. Ha a színházi iroda azt mondja, hogy holnapután a „Kiskávéház” fog óriási sikert aratni, azt a lapok hűségesen közlik, mert hiszen az a színházi iroda hirdetése, amelyet épen úgy kötelesek az újságnak a megfizetett díj ellenében közölni, mint például a Fischer Simon áruházának reklámjait. Így vagyunk a bérletek közlésével is. A színházi iroda azt mondja, hogy ma B. bérlet van, akkor a lapok kénytelenek elhinni, mert hiszen a szerkesztőségeknek egyéb dolguk is van, mint azt kutatni, vajon csakugyan B. bérletben táncolja-e a dzsilit Győző Alfréd? Persze a közönség ezt nem tudja és a lapot teszi felelőssé a mulasztásért; az újságokat szidja még azért is, mert a direktió mulasztásai következtében a színlapon helytelen nevek vannak, három felvonás helyett négyet írunk stb. Ezért is a lapokat szidja természetesen, holott mást kellene szídnia és egész nap a lapok szerkesztőségeit ostromolják telefonon. Kénytelen vele a publikum, mert — tessék nevetni — Aradon a színházi irodának nincs telefonja. A színházi iroda elzárkózik a közönség jogos fölvilágosító kérdései elől és a lapokra szabaddítja azt a publikumot, amelynek bökénységét a színház élvezi.

* Új operett színház Budapesten. Nagyváradról jelentik: Born Frigyes és Szász Pál országgyűlési képviselők ma ideérkeztek, hogy Hoványi Géza és Ertsey Péter biharmegyei képviselők bevonásával tárgyalásokat folytatassanak Erdélyi Miklós szinigazgatóval a Budapesten tervezett új operett színház felépítése tekintetében.

* Amerika — Magyarország. Mától fogva nem kalózkodhatnak Amerikában a magyar szerzők műveivel, mintahogy eddig cselekedtek. Mert mától fogva a szerzői jogról egyezmény van Amerika és Magyarország között. Az egyezményt ma délelőtt írták alá Székely Ferenc igazságügyminiszteri szobájában a miniszter, Eszterházy Pál gróf külügyi osztályfőnök, Mr. Quereus bécsi amerikai nagykövet és Nash budapesti amerikai főkonzul. Az amerikai diplomaták azután megjelentek a Ház karzatán,

hallgatták a vitát, majd a Nemzeti Kaszinóba hajtottak reggelire.

* Érdekes hangverseny. Még néhány nap választ el bennünket a polgári jótékony nőegylet tea-zsurjától, a közönség érdeklődése azonban már is fokozott mértékben nyilvánul meg a pompás és művészi tartalmu dslután iránt. Hogy a február negyediké zsúr igazán elsőrangú lesz, azt ugylátszik sejtethetik, mert a közönség nagy része — igen helyesen — már előre megváltja jegyét abban a három üzletben, ahol azokat árusítják. A bámulattal határos és eléggé nem méltányolható az a fáradozás, amit a polgári jótékony nőegylet rendezősége fejt ki azért, hogy az idej zsúr minél fényesebb, minél impozánsabb legyen. Mert hiszen ennek a zsurnak sikere azt jelenti, hogy annál több földhöz ragadt szegényt fognak támogatni, annál több keserves könnyet száritanak le. A jótékonyaságra, az emberszere tetnek ilyen nagyszerű megnyilvánulása elől pedig senki sem fog elzárkózni, annál is inkább, mert hiszen a csekély belépti díj ellenében, az elegáns milieu-ban felszolgált tea mellett, olyan szórakozásban, élvezetben lesz része a közönségnek, amit hangverseny termekben csak drága belépő díj mellett kaphat meg. Farkas Imre, aki kilátásba helyezte lejtövelét, betegségére való tekintettel lemondott ugyan, de így is mindenképpen nagyszerű és változatos a program, amely immár a maga teljességében a következő: 1. Kurucz János a) Ha elér hozzád egy dalom, b) Románc, c) Csókolni szeretném, d) Ezüst nyárfa éneke: Neogrady Dóra, kíséri Kurucz Jolán. 2. Radnyánszky: Vig monológ. Előadja: Győző Alfréd. 3. Verdi Giuseppe: Ária Ernániból A. Del. Éneke Wlassák Vilma, kíséri Tilger Árpád. 4. Gyaluy Farkas: Mézes hetek után. Vigjáték 1 felvonásban. Előadják: K. Kápolnay Juliska és Keszler Ede. A hangverseny délután 5 órakor kezdődik a Központi-szálló nagytermében. Jegyek előre válthatók Maresch Gyula, Bloch H. és Hoffmann Antal üzletében.

* Casals Pablo egyetlen hangversenye február hó 21-én este 8 órakor. Rendezi Weiss Leó. Telefon 230

* A kis kávéház. A Leányvásár premiérje miatt elhalasztott Tristan Barnard vigjátékot a jövő héten mutatja be a színtársulat. A kis kávéház előreláthatólag kitűnő előadásban fog színrekerülni, mert a Leányvásár sorozatos előadásai alatt a vigjátékszembélyzet kellőleg elkészülhet a premiérre.

* Madame sans gene. (Rejane bemutató az Urániában.) Nem is olyan régen hihetetlennek látszott, hogy előkelő művészek és művésznők szerepeljenek mozidarabokban. Ma már ott tartunk, hogy a legelőkelőbb művészek is szívesen vállalkoznak mozifelvételre. Sardou Madame sans genejét például a legünnepeltebb francia művésznő, Rejane asszony játszotta el a kinematográfia előtt. A siker egyezően frappirozó, a nagy művésznő ragyogó művészetével kreálja ezt a pompás szerepet. Napóleont a Rejane-színház szintén híres művésze Duquesne ur játssza a nagy császár minden karakterisztikus jellemvonásának pompás kreálásával. Nagyszerű stilszerűség jellemzi a darab kiállítását. A császárság ruhádivatja, butorstilusa, gazdag kiállításban emeli a remek kiviteli kép értékét. A közönség elragadtatással nézte végig a nagyszerű képet, melyet még szerdán és csütörtökön mutat be az Uránia-színház.

* Az Apolló-színház szerdai premierje. (Amikor a szív nem tud választani.) Régen nem készült az Apolló színház oly nagyszabású film bemutatására, mint most. A színház igazgató-

sága nagy áldozatok árán megszerezte azt diadalmos mozidramát, amelyet „mikor a szív nem tud választani” cím alatt bocsátott ki világhírű norvég filmgyár. Ebben a filmben kinematográfia művészetét újabb, eredeti oldalról ismerjük meg és sok eddig ismeretlen meglepetéssel találkozunk. A fenomenális művészi kivitellel egyenértékű a cselekmény dolgozása is. A legizgalmasabb társadalmi kérdések egyikét tárgyalja a dráma. A szülei féltve őrzött leány beleszeret egy fiatalember a szerelmi viszonyának azonban titokban k maradni a szülők aggodalma miatt. A leány szívében rettenetes érzések viharzanak le: választania kell a szülei és a szerelme között. Hatalmas művészettel játszik meg a gyönyörű jeleneteket a dán művészek és az érdekes cselekménnyel letudják kötni a leginikussá ember figyelmét is. Az Apolló-színház, mi már jeleztük, szerdán mutatja be először impozáns filmet.

17

Ameg nem fizetett jutalé

(Egy tanár póre két aradi építész ellen)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 30

Érdekes pert tett a mai napon folyamán Papp György aradi kir. főgimnáziumi tanár Codilla Sándor és Fenyves Károly építész ellen. A tanár 6000 korona és járulékai erejével perli a két építész: közvetítési díj címen.

Ismeretes, hogy a görög katolikus egyház az idén nagyszabású bérpalotát épített a D. Ferenc- és Weitzer János-utcákat összekötő óriási telken. Az építkezés már régebben tervezett volt. Egy ízben, mintegy tíz év előtt, egyház már a terveket is elkészítette, azonban nem tudni mi okból, abban maradt a do. Végre a múlt évben Hosszu Vazul dr. luxpüsoök átiratban értesítette az aradi egyházközséget, hogy a régi templomot újjá építeti.

— Nem tudom mi módon, még mielőtt püspök szándéka nyilvánosságra került volna Codilla Sándor aradi építész értesült a terv Codilla szerette volna megkapni a munkáltságot és ezért kereste az értekezést a görög katolikus egyház vezető férfiival. Egy alkalommal megismerkedett Papp Györggyel is, aki szintén elmondta a tervet.

— Nem volna méltányos — mondotta Codilla — hogy a nagy munkálatokat más kap meg. Én aradi ember vagyok, tagja az egyháznak, minden körülmény melletttem van. Ha már ur támogatja kérésemet, a munkálatok fejeztével 6000 koronát fizettek. Erre kötelez magam!

Papp elfogadta az ajánlatot. Figyelmébe ajlotta Codillát a püspöknek és az egyházközségnek, tényleg meg is bízta Codillát a munkálatokkal. Mikor már a megbízás perfekt volt, Papp ká a kikötött premiumot Codillától, azonban különböző ürügyekkel húzta a dolgot. Azt beígért, hogy az építkezés folytán állandó nagy pénzösszegekre van szüksége és így nem nélkülözheti a kikötött 6000 koronát sem.

Papp várt egy ideig, végre is azonban megunt a dolgot és ágyvédie útján fizetést szölitotta fel Codillát és társát, Fenyvest. Építészek a felszólító levélre nem válaszoltak, így a tanár ma pert indított az összeréjéig.

HIREK.

Elzúllott uri fiu.

— A megszólalt „néma”. —

Fővárosi tudósítónktól.

Budapest, január 30.

Tegnap este a budapesti váci uti Népszálló előtt egy kopottas ember járkált föl és alá, majd benyitott a szemben lévő trafikba.

— Mi tetszik, — kérdezte tőle a trafikosné aki egyedül volt a boltban.

A férfi mutatta kezével, hogy nem tud beszélni. Az asszony erre papírost és ceruzát tett eléje, hogy írja le a kívánságát. A trafikosné akkor már félt a gyanús embertől s kihívta a benyilóból az ott lévő leányt. A vevő ezt írta a papírosra: *Kérek egy rövid szivart.*

Megkapta s kifizetve az árát, eltávozott. Az asszony figyelmeztette rá a Népszálló kapusát, aki viszont egy detektivnek szólt. A ítkes rendőr a szálló előtt csatangoló embert rekisérte a főkapitányságra. Ott a némat szókkra birták.

Kiderült, hogy az elzúllott ember Simonkay Kálmán Gyula, Simonkay Lejos János fűvésztanár fia. Roppant kalandos életet élt. Megfordult már négy világrészben s mint francia idegen légió katonája harcolt már Afrikában és Ázsiában is.

Az iszákosság rabja s az ital térítette le pályájáról. Festőművésznek készült, de 1903-ban, amikor még egyik budapesti tárlaton is szerepelt, nem nyult az ecsethez, hanem világáró csavargó lett belőle.

A rendőrség azt hiszi, hogy semmiféle bűn nem terheli a lelkét, de azért egyelőre a főkapitányságon őrzik.

— Rudolf trónörökös emlékezete. Budapestről jelentik: Rudolf trónörökös emlékeztetőre a budai királyi palota Szent István-templomában ma délelőtt eszdes gyászistentisztelet tartott Kanter Károly prelátnak, udvari ispánplébános. A gyászistentiszteleten megjelent az udvarnagyi hivatal és a várkapitányság személyzete.

— József főherceg állapota állandóan javul. A betegről ma reggel kilenc órákor a következő orvosi jelentést adták ki:

Ö fennsége egészségi állapota kielégítő. Tápfelvétel jó. Hőmérsék 36,7, érlelés 84.

Az orvosi jelentés elmondja még azt is, hogy egyelőre megszüntetik orvosi jelentések kiadását, a mi kedvező jelnek tekinthető.

— Aehrenthal betegsége. Bécsből jelentik, hogy tegnap Aehrenthal gróf közös külügyminiszter állapotáról a következő jelentést adták ki: A tegnapi lázas állapot megszűnt. Hőmérsék normális. Erverés 80. Táplálékvetél légséges. Közérzet jobb, mint tegnap.

— Egyházi kinevezés. A pápa Glattfelder Gyula dr. megyés püspök előterjesztésére Valász János vingai esperesplébánost tb. pápai kamarássá nevezte ki. Glattfelder Gyula dr. megyés püspök Takács Vince segédlelkész Győrre helyezte át.

— Halálozás. Rudnyánszky Zsófia, Rudnyánszky Gyula elvált felesége vasárnap meg halt Erzsébetfalván. Temetése ma délután három órákor volt. Az elhunytban Rudnyánszky Endre, az Aradi Közlöny munkatársa, édesanyját gyászolja.

— A Benoid gyár ügye. Az Aradi Közlöny mai száma jelentette, hogy a Benoid-gyár ügyében vasárnap rövid értekezleten elhatározták a budapesti és temesvári kirendeltség feloszlását. Sármezey Endre új vezérigazgató ma reggel Budapestre utazott, hogy az ottani iroda feloszlását keresztülvigye. Tárgyalni fog több budapesti bankkal, amelyek összeköttetésben vannak a Benoid-gyárral, azonkívül keresztül akarja vinni azt, hogy a budapesti iroda helyiségét minél gyorsabban kiadja és lehetővé tegye az irodának február 1-re való feloszlását. Sármezey továbbá tárgyalni fog Lészay Ottónak Budapestén élő két öccsével is és közelebbi felvilágosítást kér Lészaynak tegnapelőtt érkezett levélére vonatkozólag. A gyár vezetésének ugyanis az a nézete, hogy Lészay most Párisban van és onnan küldte a lapunk mai számában közölt ama levelet, amellyel határozottan rokonszenvet keltett maga iránt. — A temesvári iroda feloszlását szintén a jövő hónapra tervezik, ha ugyan sikerül a május 1-ig kivett irodahelyiséget másnak kiadni. Szó volt arról is, hogy az aradi gyárat eladják és csak a raktárt és irodát tartják fenn. Erre vonatkozólag azonban még semmiféle tárgyalás nem indult meg. Müller stuttgarti mérnök rövid idő múlva lejön Aradra és a gyár műszaki vezetését átveszi, azonban cégjegyzés joga nélkül. Müller vezetője volt annak a radiátor gyárnak, amely nemrégiben Németországban feloszlott és amelynek modelljét tudvalevőleg a Benoid-gyár vette meg. Az aradi gyár üzemredukciója különben február 1-én megkezdődik; akkor 12 munkást bocsátanak el és a megmaradó 35 munkást tartják meg.

— Salacz Gyula nyolcvan éves. Holnap, Salacz Gyula, Arad város nyugalmazott polgármestere betölti életének nyolcvanadik esztendőjét. A patriárkák kora jutott osztályrészül Arad város eme kiváló polgárának, aki az évek terheit egészségben és erejében teljességében viseli. Ebből a majdnem évszázados korból negyven esztendőt töltött el a város szolgálatában a legelső helyen, ahol benne testesült meg minden, ami itt erőt, kitartást munkát jelentett. Páratlan népszerűsége, feltétlen becsületessége, nagy tudása olyan kivételes hatalmi pozíciót teremtettek a részére, amely szinte legendás fogalomná vált a mellé rendelt tisztviselői kar és a város közönsége előtt. Ellentmondást nem tűrő vasszakara, nagy energiája letörték minden akadályt; majd az eléje kitűzött célt eltakarította volna. Vas kézzel kormányozta a várost, amelynek minden polgára bizalommal és megnyugvással tekintett fel rá, mert tudta, hogy a polgármester Aradnak legelső polgára és munkása, aki csak egy gondolatot ismert és szolgált fanatizmussal: Arad fejlődését, gazdasági és kulturális emelkedését. Szereplésének hatása nem múlt el azzal, hogy félrevonult a nyilvános működés teréről. Ugyanis mindenkit örömmel tölt el, hogy a sors megadta neki, hogy becsületes ürekséinek megvalósulását láthassa születésének még a nyolcvanadik fordulóján is.

— Új rend a kultuszminisztériumban. Budapestről jelentik: A kultuszminisztériumban történt személyi változásokkal kapcsolatban Zichy János vallás és közoktatásügyi miniszter akként intézkedett, hogy a középiskolai és polgári iskolai ügyek felülvizsgálata Balogh Jenő államtitkár, a művészeti ügyek felülvizsgálata pedig Náray Szabó Sándor államtitkár hatáskörébe tartozzék. Náray Szabó, aki csak államtitkári címmel és jellaggal van felruházva, legközelebb tényleges államtitkárrá lép elő. Madách Emánuel miniszteri tanácsos pedig megkapja az államtitkári címet és jelleget.

— Kitüntetés. Marialaky Imre esendőrőhadnagy, aki két év előtt az aradi esendőrparancsnoksághoz volt beosztva, jelenleg a 2. számú esendőrkerületi parancsnokságnál teljesít szolgálatot, a IV. osztályú porosz vörössasrendet kapta.

Budapestről jelentik: A király Lónyai Ferenc és Csabai Béla földművelésügyi miniszteri tanácsosoknak a Lipótrend lovagkeresztjét adományozta.

— Házasság. Halász Béla házasságot kötött Iritz Arankával Nagyváradon.

— Aki nem ismeri a feleségét. Rémmegnyekben és operettekben sokszor ismétlődnek olyan históriák, hogy a szegény ember házasságot köt pénzért egy nővel, kit előzőleg nem is ismert, kit a házasságkötés alatt, sem aztán nem lát többé. Ez a Luxemburg gróf meséjére emlékeztető jelenet a napokban tényleg megtörtént Nagytétényben. Hiába, az élet nem hagyja magát: a legjobb, legfordulatosabb meséket költi. Nagytétényben Csermák Rudolf végrehajtási ügyekkel megbízott községi irnokot bírta rá nemrégiben egy ismeretlen nő, hogy 200 koronáért kössön házasságot. A szegény napidíjas beleegyezett s pár napra rá tényleg az anyakönyvvezető elé citálták. Ott egy sűrűn lefátyolozott nővel kötött házasságot, akiről ma is csak annyit tud, hogy a keresztneve Rozália s hogy negyvenöt éves. A romantikus történet háttérre a községbeliek süttogása szerint örökégi ügy. Sokkal valószínűbb azonban az esetről szárnyra kelt máci pletyka, amely szerint egy vagyonos család házvezetőnője szerzett ily módon férjet — hogy ne csúfolhassák tovább vén kisasszonyának.

— Aradmegyei bünkrönika. Ófazekasvarsádon ma verekezés közben Bozgan János parasztleányt összeszurkálták. A legény haldoklik. Azért bántalmazták Bozgant, mert a barátai leányismerőseit szerelmi ajánlatokkal ostromolta. — Seprősen a esendőrök letartóztatták Morár Józsefné születőnőt és Mészár Józsefné parasztaasszonyt. A születőnőt tiltott operációt hajtott végre az asszonyon.

— Az aradi tábornok kalandja. Az újonnan beállott nagy hideg és hóesés következtében a vonatok késése ismét sok bajt okoz. Bélafele Fekete Miklós aradi tábornok mulatságos kalandba keveredett az arad-szegedi motoros késése következtében. Tegnap Feketének Szegedre kellett utazni. A délelőtt induló motorra ült, amelynek délután három órákor kellett volna Szegeden lenni. A hófúvás következtében a motor elakadt. Pedig a szegedi 46. gyalogezred zenekara megfelelő tiszti kirendeltséggel hivonult tegnap délután a szegedi állomáshoz, hogy a tábornokot ünnepélyesen fogadja. De a tábornok csak nem jött. Pedig a zenekar olyan szépen elhelyezkedett a perrenon, hogy csupa gyönyörűség volt nézni. A tiszt urak is egymás mellé sorakoztak délelőg feszességgel és nagy türelemmel a nagy hidegben. Mert nemcsak havazott, de ott az állomáson a szél vad táncot járatott a minduntalan felkavart hóval, amelylyel úgy telezsört a pályaudvart, hogy egy szibériai állomáson se lehetne zordonabb téli állapotot elképzelni. Az állomási főnökségtől jelentették a tisztoknak, hogy ne várjanak, mert a hófúvásban nem tudatni mikor érkezik be a motoros. A zenekar erre hangtalanul elvonult, de csak azért, hogy este nyolc órákor felvonuljon a Tisza-szálló éttermébe, ahova a tisztikar lakomára várta a brigadéroszt. De egyik óra a másik óra után mult, a brigadéros csak nem érkezett meg, holott Juránovics vendéglős attasé igaztoltan futkároztak ki a konyhába és a konyhából be az étterembe és azt a hiób-birt hozták meg az ezred tisztikarának, hogy a vacsora elromlik, ha még soká késik a brigadéros. Szártics ezredes hosszú várakozás után végre vacsorára vezényelt. A motor pedig csak a hóivataros, ködös, fagyos éjszaka érkezett meg. Fekete tábornok háromnegyed tizenegy órákor érkezett a Tisza-szállóba, ahol a szobájában Szártics ezredes fogadta, kitől rajnálattal értesült, hogy a tisztikart megvárakoztatta. A tábornok elmondta, hogy nemcsak a hófúvás késleltette a motoros megérkezését, hanem egy vasuti baleset is, amely a máci állomáson történt. Emiatt két teljes óráig kellett csak Makón várakozniok.

— Bang Herman meghalt. Kopenhágából jelentik, hogy Newyorkból érkezett távirat szerint Bang Herman Joakim, a hírneves dán író ma reggel Ogdenben (Utah) meghalt, épen a mikor utban volt Kalifornia felé, hogy ott sorozatos fölölvassait megtartsa.

— Gyermekétől megszökött urinő. Keszthelyről jelentik: A múlt héten egy elegánsan öltözött urinő egy két éves leánykával utazott Zalaegerszegről Alsólendva felé az elsőosztályon. Utközben a vonat Bak állomásánál megállt. Itt az urinő kitette a gyermeket és maga gyorsan visszament a kocsiába. Sokan látták ezt, de abban a hitben voltak, hogy kiakar szállni s nem tűnt fel senkinek a dolog. Az állomáson maradt gyermek keservesen sírni kezdett, mire azonnal táviratoztak az alsólendvai állomásra, hogy kutassák ki a vonatot az uriaszony után. De minden kutatás ellenére sem tudták az asszonyt megtalálni. — A gyermek nem tudta nevét megmondani. Most a csendőrség nyomoz, hogy büntetésről vagy gyermekrablásról van-e szó. Azt hiszik, hogy az asszony valamelyik közbeeső állomáson kiszállt.

— A megakadályozott kardaffer dolgában, — mint Temesvárról jelentik — ma Balaneszku Sándor dr. megtette a feljelentést a rendőrségen, még pedig gyilkosság kísérlete miatt. A feljelentésben elmondja, hogy mikor Peja őrnagy távozni készült a helyszínéről így szólt:

— Sajnálom, hogy nem hasítottam széjjel a fejed.

Balaneszku három tanura, Annau Jánosra, Somlyai Ferenc borbélyasszagra és Laszay József tűzérőnkéntesre hivatkozik feljelentésében. A rendőrség a feljelentést átteszi a katonai hatósághoz.

— A szerelmes cukrászleány. Budapestről jelentik: A kertészeti iparegyesület helyiségében ma délután szerelmi dráma játszódott le, amely azonban nem járt súlyosabb következményekkel. A dráma hőse Willingstorffer Viktor titkár és Engler Antónia Gerbeaud titkárleány alkalmazott elárulónő, akik még Sopronban ismerkedtek meg egymással. Budapestre kerülve hosszabb ideig éltek együtt, az utóbbi időben a férfi azonban elhidegült s szakítani akart a leánnyal. Ma délután aztán a leány le akart számolni kedvesével; megjelent nála s midőn az nem akart tudni róla többé, előrántotta revolverét és a férfitra lőtt. A lövés nem talált, a nő azonban a kiáltott izgalmak következtében elájult. Midőn magához tért a megjelent rendőr letartóztatta.

— A temesvári tűzde. Temesvárról jelentik: Az épülfőfelben levő tűzdepatotának megnyitása május első felében fog megtörténni, amelyen a kereskedelemügyi miniszter is részt vesz. A tűzdezen nemcsak a temesvári és megyei, hanem számos aradi, aradmegyei, torontáli krasznószőrőnymegyei és osanádmegei pénzintézet is jegyeztetni fogja részvényeit.

— Rendőrök letartóztató csendőrök. Mulaságos eset történt tegnap a balmazmegyei Belényesen. A csendőrség egy 14 éves cselédleány feljelentése alapján letartóztatta Belényes város négy rendőreit, segédjegyzőjét, továbbá egy rendőrbiztost. A leány csavargás miatt az eszt eőtti napon került a rendőrség fogházába, hol — feljelentése szerint — visszaéltek védtelen helyzetével. Wertheimstein főszolgabíró közbelépésére szabadon bocsátották a rendnek letartóztatott öreit. A nyomozat a leány vádjait illetőleg folyik, de fegyelmi indult a hatáskörüket túllépett csendőrök ellen is.

— Az autotaxik. Vasárnapi lapunkban közöltük, hogy az aradi autotaxik már megkezdtek működésüket. Az árakat illetőleg téves számok kerültek lapunkba; ugyanis nappal az első kilométer 1 korona 20 fillér, a többi kilométer pedig 40 fillér; este az első kilométer 1 korona 20 fillér, a többi 60 fillér.

— Petrass Sári dr. Bíró Gézához. Tisztelt Gyógyszerész Ur! Havasi Gyopár krémjét használtam és kitűnőnek találtam. Udvozelettel Petrass Sári.

— Páratlan alkalmi bevásárlás. Tulhalmozott raktár miatt bevásárlási áron árultja Weinberger Ferenc ékszerész Arad, Andrássy-tér 20. (Fischer Eliz-palota) remek szép ékszereit, zseboráit és ezüstnemű raktárát. Telefon 439. 6029

— Olcsó üzleti könyvek Ingusz J. és Fia Weitzer János-utcában egyesít. t. könyv- és papirkereskedésében. Telefon 517. 6071

— Aradmegye nagy fali térképe az új helységnevekkel, újabb lenyomatban vászonra huzva, lécekkal hivatalosan opprobálva, 12 korona árban kapható Ingusz I. és fia és Kerpel Izsó cégeknél. 329

— Hogyan övjük lábainkat? Mindenkit nagyon közelről érint a hideg, nedves időjárás. A leghamarabb fázik meg a láb, sok esetben megfagy ezáltal tyuszsem bűtyök képződik, úgy, hogy többé csinos cipőt nem viselhetünk. Hogy ezeket a kellemetlenségeket elkerüljük, ajánljuk nőknek, férfiaknak és gyermekeknek a Moskovits „Anatomiai” cipő viselését. Kapható a gyár fiókraktárában Arad, Szabadságtér 18. szám.

— Egy Kárpáti-féle felfújás elleni pastilla 5 perc alatt megszüntet mindenféle főfájást. 1 üveg 12 adaggal 1 korona. Kapható kizárólag a készítőnél Kárpáti János gyógyszerárában Arad, Boros Béni-tér. 4676

— Karácsonyról megmaradt nagymennyiségű rongált dobozu levélpapírokat minden elfogadható árban árúsít Kerpel Izsó papirkereskedése 100,000 kötetes kölcsönkönyvtár. 4871

— Egész könyvtárakat és hangjegyeket vesz Kerpel Izsó könyvkereskedése. 4871

— 60 kötet könyvet havi 1 K. 40 f.-ért (Vidékre 2 korona 40 f.-ért) és 180 hangjegyet havi 2 K. 40 f.-ért ad kölcsönbe Kerpel Izsó kölcsönző-intézete helyben és vidékre is. E cég vásárol egész könyvtárakat. 4871

TARKASÁGOK.

(Jó parti.) Egy aradi uriembről mesélik az itt következő esetet:

Nőszülni akarván, hosszabb tárgyalást folytatott egy budapesti házasságközvetítővel, ki gazdag leányt ajánlott neki. A levelezés eredménye az lett, hogy a héten — a jó párti reményében — a fővárosba utasott, hogy a fénykép alapján ajánlott leányt megnéize. A látogatás a házasságközvetítő társaságában történt. A család igen előzékenyen fogadta a vendégeket.

Megkezdődött a társalgás és mindjárt a beszélgetés elején kellemetlenül érintette a fiatallembert az a körülmény, hogy a leendőbeli felesége — dadog. Azonban a házasságközvetítő biztatva intett a szemével, ami annyit jelent, hogy nem baj...

Majd a további csevegés folyamán az ifjú arra a szomorú tapasztalatra jutott, hogy a kisasszony — kancsal. Ez a fölfedezés már a szülőket is lehangolta olyannyira, hogy zavarukat elosztatva a másik szobába távoztak és csak a leányuk, a fiatallembert, meg a házasságközvetítőt maradtak együtt. Egy ideig néma csönd, majd a fiatallembert újból felvette a diskurzus fonalát és így szólt — hal-kan és közel hajolva — a házasságközvetítőhöz:

— Hogy tudta nekem ezt a leányt ajánlani? Először dadog, másodsor kancsal.

A közvetítő idegesen felelt:

— Beszélhet hangosan, mert süket is.

(Köszöndás.) G. ur nem tartozott a lán-
eszüek közé, még kevésbé volt számítható a szel-
lemes emberek táborába.

Tegnap egy szuron volt hivatalos, ahol törté-
netesen nagyobb hölgytársaság gyűlt egybe. A
zongorának agyonkínzása és a szokásos hamis
énekítés után, többek között a különböző közmon-
dások, példabeszédek kerültek szóba. A társaság
minden női és férfi tagja mondott egy egy siker-
ült közmondást, csak a kevés szóbőséggel meg-
áldott G. ur nem. A házi kisasszony meg is szó-
litotta:

— Ugyan G. ur, mondjon már Ön is valami
szellemes közmondást.

— Halljuk, halljuk! — mondták a többiek.
G. ur kezdetben nagy zavarban volt, majd
pedig nyelt egy nagyot, aztán odafordult a házi-
kisasszonyhoz:

— Ha kisasszony kívánja, én is mondhatok.
Példánl:

„Sok bába között elvész a gyerek“...

(Sulkovszky hercegnő és Udvarj Fe-
renc.) Udvarj Ferencről, a sikkesítő volt képviselőről az a hír érkezett, hogy Svájcban van. Eb-
ből az alkalomból Szombathelyen felelevenítik Ud-
vary egyik vakmerő stílijét. Akkor történt, ami-
kor a Vas-zalamegyei takarékpénztár utolsó köz-
gyűlésén már nagyon erősen szorongatták Udvarj
Ferencet. Bizalmatlanságot akartak neki szavazni,
meg is tették az indítványt és Kauders Vilmos
igazgatósági tag már sok lendülettel és meggyő-
ződéssel beszélt Udvarj gazdálkodása és gará-
dálkodása ellen, erősen szorongatván a többszörös
bankdirektort. Kauders beszélt, Udvarj pedig
erősen figyelt a telefonfülké felé. Mintegy varázs-
ütésre osilngelt a teleton, Udvarj azt mondta
pardon és a telefonhoz sietett.

Kauders félbeszakította a beszédét és várt. A
közgyűlés pedig önkéntelenül odafigyelt a telefon-
beszélgetésre, Udvarj olyan hangosan beszélt.

— Halló! Igen, itt Udvarj Ferenc beszél.

— ...

— Sulkovszky Ida hercegnő? — Csókolom
a kezéidet, drága Idám. Hogy vagy?

— ...

— Igazán nagyon kedves vagy. Régóta vá-
rom már, hogy beszélhessek veled.

— ...

— Arról a háromszáz ezer forintról is. Mikor
kaphatom meg?

— ...

— Már holnap. Nagyon köszönöm. Igazán
végtelenül leköttelezel. Csókolom a kezéidet.

Ennyi hallatszott ki a telefonfülkéből a köz-
gyűlési terembe és ez elég volt ahhoz, hogy a
kedélyeket lecsillapítsa. Udvarj sokszor ígerte má-
est az összeget, mindannyiszor a hercegnőre hi-
vatkozott és ez a telefonjelenet érthetően frappi-
rosta a benne kételkedőket.

A bizalmatlansági indítványt visszavonták
és Udvarj néhány héttel később — megszökött.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

A. B. Van, de nem tartjuk megbízhatónak.

A. E. Kedves sorait jól eső érzéssel olvastuk.
A küldeményeket köszönjük.

Braun M.

ferfi- és fiugyermek-ruha áruház
Arad, Jozsef főherceg-ut 3., (a Kossuth szoborral szemben.)

Nagy választék!!!

3802

Olcsó árak!!!

Külön osztály mértékszerinti rendelésekre.

Mit használjunk hajhullás és fejkorpa ellen

3611

Mint a hajhullás és korpaképződés leg-hathatósabb ellenszere a világhírű Dr. William Patterson-féle szagtalanított és tömegzősen reotifioált petroleum kivonat van elismervé. Ezen kivonata forgalomban

Dr. William Patterson American Hair Petrol

nőven szerepel. Egy üveg ára 2 korona.
Kapható Aradon

Hánzu Nestor
Vöröskereszt Drogeria

Weltzer János-utca 2. sz.

Magyarországi fölerakat: Barabás és Stefanovits
droguisták, Budapest, Alagut-utca 5. szám alatt.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEZÉS.

= Anket a tűzifakimérés ügyében. Az aradi Kereskedelmi és Iparkamara legutóbbi plenáris ülésének határozata folytán a Kamara elnöksége ankétot hívott össze a tűzifa kimérés szabályozása ügyében. A Kamara előterjesztést óhajtott tenni a városnak olyan törvényhatósági szabályrendelet alkotása iránt, amely a tűzifa kimérésének ma szabályozatlan ügyét a fogyasztó közönség igényeinek s a kereskedők érdekeinek egyaránt megfelelően rendezze s a közönséget a károsodástól, a kereskedőket pedig a zaklatásoktól megvédje. Az értekezlet február hó 6-án, kedden délután lesz a Kamara tanácskozó-termében s arra a közönség képviselőin kívül hivatalosak a kapitányi hivatal, az aradi m. kir. állami erdőhivatal, a mértékhiteljesítési hivatal s végül a fakereskedők képviselői.

= Dohánytermelők értekezlete. A minap tartották meg Arad-, Temes-, Csanád, Békés- és Biharvármegyei dohánytermelői országgyűlési értekezletüket Váráshelyi József elnöklésével. Az értekezleten fölpanaszolták a termelők többrendbeli sérelmeiket és határozati javaslatot fogadtak el. Az ülésen a pénzügyi kormány képviselőjében megjelent Naters Tivadar dr. báró főtanácsos kijelentette, hogy a dohányjövővédeknek is van tudomása a szomorú állapotokról. A pénzügyi kormány ezeket figyelembe is vette, de a rossz termései viszonyok miatt a kívánt áramlás nem érvényesülhetett a gazdák javára úgy, amint az kívánatos lett volna.

Ujaradi gabonavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Ujarad, január 30.

Ujból telet kaptunk. A vetéseket vastag hóréteg fedi s így esetleges megújuló fagy ellen biztosítva vannak. A gabonafizlet irányzata tartott.

Ma gyenge hozatal volt.

Elkelt a mai piacon:

200 mm. buza	11.—11.10
200 mm. tengeri	8.30—8.40
— mm. rozs	9.60—9.70
— mm. árpa	8.60—8.70
— mm. zab	9.—

Az árak ötven kilogrammonként, koronákban értendők.

Budapesti Áru- és Értéktőzsde.

(Munkaügyi Közlöny.)

Budapest, január 30

Készáru.

Amerika 1-el magasabb. Kínálat, vételkedv gyenge
8 ezer mm. 5 fillérrel olcsóbb.

Határidő.

	Déli	2 órai
	Ár	Ár
Buza 1912. április	11.86—11.87	11.89—11.90
Buza 1912. május	11.76—11.77	11.80—11.81
Buza 1912. október	11.06—11.07	11.09—11.10
Rozs 1912. április	10.45—10.46	10.48—10.49
Rozs 1912. október	9.24—9.29	9.29—9.30
Tengeri 1912. május	8.4—8.85	8.87—8.88
Zab 1912. május	8.6—8.87	8.86—8.87
Zab 1912. október	8.46—8.47	8.48—8.49

Az árak 50 kilóként számítva.

Feladás szerkesztő:

Bolgár Lajos.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Szerda, 1912. január hó 31-én

B. nézet

B. nézet.

Leányvásár.

Kredeti operette 8 felvonásban. Írták: Martos Ferenc és Bródy Miksa. Zenéjét szerző: Jakobi Viktor. Karnagy: Tilker Árpád. Rendező: Polgár Sándor.

SZEMÉLYEK:

Harrison Jack Varral Jenő.	Korcsmáros	Vass Jenő.
Harrisonné Berckőre.	Kapitány	Csáky F.
Lucy leányuk Décsy Nusi.	Lelkész	Ajtai Odön.
Gr. Rottenberg Polgar S.	Bessy	Sz. Rontay B.
Fritz, fia Győző A.	San	Kulcsár L.
Miggles Tom Husár K.	Egy anya	László Etl.

Kézdele este 8 órakor.

Kereskedelmi és Iparkamara.

(Báró Simonffy-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

A szerdán, 1912. január 31.

1. Pali hatszoros párbaja. A mori kedvenőnek legsikerültebb szerepe.
2. Madame Sans Gêne Székimordó asszonyosság. Sardon Viktor világhírű színműve.

Kézdele este 8 órakor kezdve este 11 óráig.

Árjegyek: I. hely 1 kor., II. hely 80 fill., III. hely 40 fill., IV. hely 20 fill.

APOLLO SZÍNHÁZ

az Andrássy-tér új Lloyd-palotájában

Ujradta Magyar Tudományos Színház aradi színpadja.

Ma szerdán, 1912. január 31-én:

1. Kopenhága madártárlatból. Természet után.
2. Légvárak. Vigjáték. — 3. A hálátlan lelenc. Drámai életkép. — 4. Képek északi Walesből. Természet után.
5. Amikor a szív nem tud választani. Szenzációs dráma Sláger kép.
6. Franci rajong a szép uniformisért. Kacagtató.

Az előadások kezdete délután 4 óráig folytatódóan 11-ig tartanak.

NYILTTÉR.*

Hirdetmény.

„Magyar Király“-hoz

cimzett

vendégfogadó

1912. április 1-től

kiadó.

Bővebbet Meisztrovich Jánosnál.

DIVAT

Levélpapírok

Legujabb, legszebb
kivitelben dobo-
zonként 8, 6, 4 és
2 korona helyett

4,2 és 1 koronáért

árusíttatnak

amíg a készlet tart

INGUSZ L. és Fia

könyv- és papirkereskedésében

Weitzer János-utca

Telefon 517.

Helybeli

képeslapok

darabja

4 és 2 fill.

Képes

művészkarthyák

leszállított árban.

APRÓ HIRDETÉSEK

folytatása.

ÜZLETEK.

Kiadó

sarok üzlethelyiség, szép világos, ugyanott 2 butorított utcai szoba Luther Márton-utca 1. sz. a., esetleg azonnal is átvehető. 5188

INGATLAN.

Eladó

Révai-utca 2. sz. ház. Bővebbet ugyanott. 5884

Eladó új magánház,

15 évig adómentes, modern felszerelésű 4 szobás lakás, fürdőszobával és kerttel. Cím a kiadóhivatalban. 459

Lakás!

Erzsébet királyné köruton

(az igazságügyi palota mellett) épült új házban 1, 2, 3, 4, 5 és 7 szobás

modern lakások,

műhely és raktárnak alkalmas pincék

garçon lakások május 1-re kiadók.

Felvilágosítást ad József főherceg-ut 18. szám alatti házmeister. 87

Jó egészségének

fontartására használjon mindenki

Kárpáti-féle

epehajtót,

mely a legkíméletesebb fájdalomcsillapító gyomortisztító hálszer. Isz. édes, hatása gyors és biztos. 1 üveg utasítással 40 fillér. 12 üveg franco K 4-80. Kapható kizárólag a készítőnél

KÁRPÁTI JÁNOS

gyógyeztetésben

ARAD, BOBOS BENI-TÉR.

Mühle Árpád

kertészeti és magtenyésztési telepe

Temesvár.

Diszkvitező főárjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Csillárok, Villamos felszerelések

legelőszobában

Diamant-nál

Attila Péter-utca 2. (útszög)

48-912. g. sz.

Verseny tárgyalási hirdetmény

Arad sz. kir. város gazdasági széke, 110 mezőgazdasági munkásház építése iránt 1912. évi febr. 12-én d. e. 10 órakor a városháza földszinti kis termében zárt írásbeli versenytárgyalást tart:

Ajánlat tehető a) 10 vagy 20-as csoport vagy mind a 110 ház felépítésére akként, hogy az összes szükséges anyagot a vállalkozó adja.

b) 10 vagy 20-as csoportra vagy, mind a 110 ház felépítése akként, hogy a munkálatokhoz szükséges anyagot a város közönsége adja (II., III. és IV. sz. költségvetésben kitüntetett anyag)

c) 10 vagy 20-as csoport vagy mind a 110 ház föld, közműves, ács és cserépes munkáira (I. sz. költségvetés)

d) 10 vagy 20-as csoport vagy mind a 110 házhoz szükséges faanyag szállítása (II. sz. költségvetés)

e) 10 vagy 20-as csoport vagy mind a 110 házhoz szükséges ajtók és ablakok szállítására (III. sz. költségvetés)

f) 10 vagy 20-as csoport vagy mind a 110 házhoz szükséges cserép, anyag szállítására (IV. sz. költségvetés)

1) A versenytárgyaláson minden hazai iparos részt vehet, ki ipar gyakorlására engedélyvel bír. Azon pályázók, kik a szóban levő munkálat teljesítésére hatósági engedéllyel nem bírnak, kötelesek ajánlatukban ily képesítéssel bíró megbízottat megnevezni és képzettségét okmányilag igazolni. Azon ajánlattevők, kik Arad sz. kir. város közönségével üzleti összeköttetésben nem állottak, tartoznak megbízhatóságukat azon kereskedelmi és iparkamarai bizonyítványával igazolni, amelyhez vállalatuk telepe tartozik.

2) Az ajánlatok pecséttel lezárt borítékban egy koronás bélyeggel ellátva a fenti nap d. e. 10 óráig nyújtandók be. Az elkéset vagy szabálytalan ajánlatokat nem vesszük figyelembe.

3) Az ajánlatok a városi mérnöki hivatalban munka csoportonként 1-1 koronáért kapható ajánlati költségvetési űrlap műszaki feltétel és 1 terv az egységárak és végösszegek pontos beírása és a végeredmények számokkal és szavakkal való pontos feltüntetésével adandók be.

4) Az ajánlatokhoz 5% bánatpénznek a városi pénztárban való letételét igazoló nyugta csatolandó.

5) A munkálatokhoz kizárólag hazai anyag használható és honi munkások alkalmazhatók. Ez irányban vállalkozó a városi mérnöki hivatal közvegi ellenőrzésének veti magát alá.

6) A munkát elnyerő vállalkozó tartozik az 5% bánatpénzt 10% biztosítékra kiegészíteni.

7) Fentartjuk azon jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül az ajánlott árakra tekintet nélkül szabadon válasszunk.

8) Ajánlattevők ajánlatukkal a végleges döntésig kötelezettségben maradnak.

9) Ha vállalkozó a munka feltételeknek részben, vagy egészben eleget nem tenne; jogunk van őt a vállaltól minden további beavatkozás nélkül elmozdítani és a munkát kárára és veszélyére másnak kiadni.

10) Amennyiben többen együttesen tesznek ajánlatokat, az ajánlatban megnevezendő azon egyén, a ki a munkálatokat vezetni fogja társai nevében, a munkálatokra vonatkozó rendelkezéseket és utasításokat átvesz s a folyósított járandóságokat felveheti. Nyilatkozatban kitéendő az is, hogy az ajánlat tekintetében az ajánlattevők egyetemlegesen felelősek.

11) Az ajánlatban világosan és határozottan kitéendő, hogy ajánlattevő a feltételeket ismeri és elfogadja.

12) A versenytárgyalás a fent jelölt napon és időpontban az ajánlatok felbontásával veszi kezdetét. Az ajánlatok felbontásánál az ajánlattevők, vagy igazolt képviselői jelen lehetnek.

13) Az ajánlatok felett Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottsága dönt.

14) Táviratilag beadott ajánlatokat figyelembe nem vesszük, nem különben pótajánlatokat sem.

Arad, 1912. évi január hó 22-én.

A városi gazdasági szék.

Báli idény alkalmából

ajánlom magam uri és polgári családokhoz

alkalmi fésülésekre

legújabb divat szerint, jutányos áron. Megke- reséseket

Schill Nanetta

Arad, József főherceg-ut 6. I. em. 7. címem alá kérek.

Költözőknek figyelmébe!

Villamos világítási berendezésekkel

cellárokkal

együtti közvászó szobák fűtővel és melegvíz szarai és szűkítő

KOCH DANIEL

villamos világítási berendezésekkel vállalkozó

Arad, Deák Ferenc-ut. 42.

Kocsis,

lehetőleg kiszolgált lovassági altiszt (tüzér, huszár, szekerész) ki jól ír, olvas és megbízható felvételtek.

Jelentkezni lehet

Molnár Miksánál,

Központi szálloda. 507

A Kőbányai Első Magyar Részvény-Serfőződe Javaszi Sörét,

mely a külföldi Salvator-sört van hivatalosan pótolni,

1912. február hó 1-én hozza forgalomba.

A sör maláta tartalmu, zamatos és már évek óta közkeletűségnek örvendő idény-sör mindenkorl friss csapolásban, Aradon kizárólag a következő vendéglőkben lesz kímérve:

Schuch Ferenc:

Millenium sörcsarnok.

Braun Gusztáv:

Fehér Kereszt szálloda.

Kánya Géza:

Városi sörcsarnok.

Novotny S.:

Gambrinus sörcsarnok.

Palackokban lefejtve minden jobb fűszerüzletben és kávéházban, valamint

Schreyer Viktor

Föraray-utcai sörfőraktárában (Telefon 43.) kapható. 508

Kímérés ameddig a készlet tart.

Ennek rovatában minden más egy-
esetű beiktatásnak ára 4 fillér,
vastagabb betűkkel 8 fillér.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Kiadóhivatal: József téri 22.
Kiadóhivatali telefon: 151. sz.
Berkenköltség: 357. sz.

Apró hirdetések felvétele a kiadóhivatalban, vidékről az apró hirdetések posta utalványon küldendők — a postafizetés a levélbéli fizetés — avagy levélbéli fizetésben. Tudakozással a hirdetés a kiadóhivatalban mindenkor kész. A levélbéli megkeresésnek, (a jelzés levélbéli fizetés) felvilágosítását szolgál a kiadóhivatal, és esetben, válaszbélyeg csatolandó. Az apróhirdetések díja a szavak száma szerint számítódik. Minden szó 4 fillér, vastagabb betűkkel 8 fillér. A legkisebb hirdetés 50 fillér. A vastagabb betűkkel kívánt szavak a hirdetésben aláhúzással jelölendők. Az apró hirdetések előre fizetendők. A hirdetés a kiadóhivatalban hivatalos díjazással megkeresendő. HIRDETÉSEK ESTE FÉL 6 ÓRAIG VÉTELEK FEL.

Ajánlatokhoz,

melyeket valamely jellege alatt kérések a kiadóhivatalba, ne tessék eredeti okiratokat mellékelni, mert irtottuk semmiféle felelősséget nem vállalunk. Azokat az ajánlatokat, melyeket az apróhirdetés megjelölésétől számított 4 héten belül nem szereztek el nem vissza a kiadóhivatal megsemmisíti.

HÁZASSÁG.

56 éves bécsi hölgy

több mint egy millió kor. vagyonnal 40 éven alóli férjet keres. Vallás, vagyon mellékes. Férjet keresnek azonkívül: 25 éves kath. k. a. 160.000 kor., 22 éves földbirtokos leánya 300.000 kor., 22 éves török hölgy 100.000 kor., 40 éves evang. özvegy 50.000 kor. vagyonnal és még sok száz vagyonos hölgy. Komoly házassulandóknak díjmentes felvilágosítást ad Schlesinger, Berlin 18. 445

Női írók,

hajtók, legújabb, legdivatosabb mintákban Vojtek és Weisznál. II-5251

LEVELEZÉS.

Szent László

levelét a főpostán sürgősen vegye át. 517

Szagos lesz az utca

amerre jár, ha mosdó szappanját Vojtek és Weisznál vásárolja; 6 darab 1 korona. II-5251

ALKALMAZÁST NYER.

Helybelli gyári r. t.

kereskedelmi irodája 1—2 évi gyakorlattal bíró gép- és gyorsírásban teljesen jártas étettséggel fiatallembert keres. Cim a kiadóhivatalban. 518

LAKÁST KERESNEK.

Keresek

egy elegánsan butorozott, külön bejárattal szobát, esetleg teljes ellátással, villanyvilágítással, azonnalra vagy február 1-re. Részletes ajánlatokat az ár megjelölésével „Gardon” jellegre a kiadóhivatalba küldendők. 406

Keresek a Főter közelében

egy három szobás utcai lakást. Egyik szoba külön bejárat. Ajánlatok a kiadóba „B. J.” jelige alatt kéretnek. 467

KIADÓ LAKÁS.

Ne írja ki

a kapujára, ha kiadó lakása van, mert sok fölösleges zaklatást zúdít magára a lakóra. Hirdessen az „Aradi Közlöny” apróhirdetéseinek „Kiadó lakás” rovatában és minden alkalommal a kiadóhivatalban kap-
hat kedve szerinti lakót.

Boros Béni-tér

20. számú Laendler-féle bérházakban 3 üzlethelyiség és egy II-od emeleti 2 szobás lakás, konyha és éléskamrával azonnal kiadó. Bővebbet Laendler gőzfűrészirodája nyújt. 514

4 szobás

modern lakás Kossuth-utca 40. szám. alatt f. évi május 1-ére, esetleg hamarabb kiadó. 511

Lakás kiadó.

Sarkad Választó-utca 19. a) szám alatt kétszobás utcai lakások fürdőszobával és egy 1 szobás udvari lakás május hó 1-re kiadók. Megtekinthetők a helyszínen, vagy Kápolna-utca 6—6a) szám alatt Fábán József építész irodájában, terv szerint, bővebbet ugyanott. 337

Kiadó különbejárattal

butorozott utcai szoba, esetleg előszobával. Simonyi-utca 6. 418

Fényes parket

nyerhető Vojtek és Weisz hírneves parket-viasz használatával. II-5251

VÉTEL ÉS ELADÁS.

HA venni, vagy eladni akar, a legcélszerűbb, ha az Aradi Közlöny apróhirdetéseinek „Vétel és eladás” rovatát használja

Üzleti könyvek

és irodaszerek legutányosabban Pichler Sándornál Szabadság-tér 1. sz. kaphatók. 2551

Tökmag

és tökmagolaj kisebb-nagyobb mennyiségben kapható Bontros Lajos olaj-malomtulajdonosnál Nagyszalonta. 471

Divatlevélpapírok

legújabb, legszebb kivitelben dobozoként 8—, 6—, 4— és 2— korona helyett 4—, 2— és 1 koronáért árusítatnak, amíg a készlet tart Ingusz L. és Fia könyv- és papírkereskedésében, Weitzer-utca. Telefon 517. Helybeli képeslapok darabja 4 és 2 fillér. Képes művészártyák leszállított árban. 555

Csépő garnitúra,

8 lőerős, szabad kézből eladó. Cim özv. Szeredai Jánosné, Arad Gáj Kovács-utca 1. sz. alatt. 515

Eladó fajbaromfi.

Fajtisza sárga orpingtonok kaphatók 7—8 korona darabonként. Lengyel Ferenc Körösbánya. (Hunyad megye) 488

Likör aromák

mindenféle legfinomabb kávéházi likörök előállítására Vojtek és Weisznál. II-5251

Üzleti könyvek,

rajz- és írószerek, diszlevélpapírok legutányosabban árban. Tolnai Világlapja számonként és bérletben házhoz szállítva. 112.000 kötetes elsőrendű kölcsönkönyvtár, mérsékelt olvasási díj mellett. Egyes colportör fix fizetéssel felvétetik. Krausz Paulin, könyv- és papírkereskedés, színház-épület. 4481

Férges baromfiak

megtisztulnak Vojtek és Weisz baromfi féreg porától. II-5251

OKTATÁS.

Zongoratanítónő

febr. 1-től néhány szabad órával rendelkezik. Cim a kiadóban. 108

Február 1-én

új gépirási, gyorsírási és könyvviteli tanfolyam veszi kezdetét. Tar-3 hónapig. Beiratkozni az egyes szakaszokra is lehet. Díjlan, biztos állásbiztosítás. Jelentkezni lehet Ziffer Sándornál, József fő-heceg-ut 7. 4904

Ha nem tud aludni

se Bromot, de Vojtek és Weisz hírneves rovarporát vegye. II-5251

KÖLÖNFÉLE.

Gyomor- és idegbetegek

Sensatioosan meglepő eredményt érhetnek el a világhírű Winter-féle Nalther tablettákkal. Biztos eredmény az állandó jó eredmény biztosítására. Számtalan elismerőlevél. 1 dohoz 250 drb., mely egy évre elegendő. Napi adag 2 tableta. Ára 5 korona. Egyedüli elárusító Arad és Aradmegye részére Kormon Gyula Akác-utca 10. Vidékre utánvét mellett. 5689

Férges baromfi olak

teljesen megtisztulnak Vojtek és Weisz baromfi-féregpusztító szerrel. Siker garantírozva. II-5251

Ha pontosan és diszkrét akarja ügyeit elvégeztetni, úgy csak a

Gyorsfutár-vállalathoz

forduljon, Zrinyi-u. 1. Telefon 848.

Ugyisint elvállal koszt-hordást, színházjegyváltást, gardirozást, reklámok kiosztását, számlák incassálását, lakás és butorozott szoba kiadást és keresést is a legolcsóbb árakban. 243

Ernyő, fűző, egyenes-tartó és hasköti különlegességek készítője

Varga D. Dani
Arad, Andrássy-t. 20
Telefon 808. szám.